Аялаймын сені, Қызылорда!

Ақмешіт апталығы

30 шілде сенбі
№60 (1865)
2022 жыл

Газет 1994 жылдың 15 сәуірінен бастап шығады

• Қалалық қоғамдық-саяси әлеуметтік-ақпараттық тарихи-танымдық газет •

E-mail: akmeshit.kz@mail.ru

ПРЕЗИДЕНТ

ӘЛЕУМЕТТІК МІНДЕТТЕМЕЛЕР ОРЫНДАЛЫП ЖАТЫР

Президент Қасым-Жомарт Тоқаев Премьер-министрдің орынбасары Ералы Тоғжановты қабылдады. Мемлекет басшысына «Халықтың табысын арттыру» бағдарламасының жүзеге асырылу барысы туралы мәлімет берілді.

Ералы Тоғжанов Қасым-Жомарт Тоқаевқа бірінші жартыжылдықтың қорытындысы бойынша бағдарлама шаралары аясында бюджет саласындағы 850 мың қызметкердің, квазисектордың өндірістік бағытында жұмыс істейтін 240 мың және бизнес құрылымдарындағы 1,2 миллион еңбеккердің жалақысы өскенін баяндады.

Президентке үкіметтің барлық әлеуметтік міндеттемелерді орындап жатқаны туралы айтылды. Жергілікті атқарушы органдармен бірлесіп, табысы жоқ азаматтардың экономикаға әлеуметтік тұрғыдан жұмылдырылуына қатысты кешенді шаралар атқарылып жатыр. Бұл ретте оларға жұмыс орындары ашылып, жаңа кәсіп түрлерін меңгеру үшін біліктіліктерін арттыруға мүмкіндік жасалуда.

Премьер-министр орынбасарының айтуынша, 2025 жылға дейінгі инвестициялық жобаларды жүзеге асыру аясында 2 миллионнан астам жұмыс орнын ашу жоспарланған. Оның 444 мыңы биыл ашылмақ. 1 шілдедегі мәлімет бойынша, 249 мың адам жұмыспен қамтылған. Бұл жылдық жоспардың 56 пайызына сәйкес келеді.

Әкімдіктермен бірлесіп, өңдеу өнеркәсібі, мұнай-газ химиясы салаларында және аграрлық секторда 2025 жылға дейінгі инвестициялық жобалар пулы жасақталған. Бұл тізімде 266 мыңнан астам адамды жұмыспен қамтитын 847-ге жуық жоба бар.

Сонымен қатар Мемлекет басшысына «Жастар тағылымдамасы» және «Алғашқы жұмыс орны» жобалары бойынша тағылымдамадан өту мерзімін ұзарту, еңбекақы көлемін арттыру және жастардың жаңа бизнес идеяларын жүзеге асыруға бөлінетін гранттардың көлемін өсіру жөнінде баяндалды. Халықтың әлеуметтік жағдайы төмен топтарына жататын азаматтардың тұрақты табыс табуы үшін жағдай жасалуда және әйелдерді жұмыспен қамту тетігі әзірленді.

Кездесу соңында Мемлекет басшысы халықтың табысын арттырудың маңыздылығын және мұның ұлттық жобаларда көзделген мақсаттарға қол жеткізуге тікелей байланысты екенін атап өтті. Үкіметке аталған мәселелерді ерекше бақылауда ұстау тапсырылды. Президент азаматтардың табысын арттыру жұмыстары барлық орталық және жергілікті атқару органдары үшін басты міндет болуға тиіс деп санайды.

akorda.kz

ҮКІМЕТ

КӨЛІК БАҒДАРЫН ДАМЫТУ МӘСЕЛЕЛЕРІ ТАЛҚЫЛАНДЫ

Республика Премьер-Министрі Әлихан Смайылов Транскаспий халықаралық көлік бағдарын дамыту мәселелері жөнінде кеңес өткізді.

Кеңес барысында «Достық-Мойынты» учаскесінде екінші теміржолдың, Ақтау портында контейнерлік хабтың, Алматы станциясының айналма теміржол желісінің құрылысын қоса алғанда, маршрутта ірі инфрақұрылымдық жобаларды іске асыру, сондай-ақ «тар» жерлерді синхронды жою және маршруттың бәсекеге қабілеттілігін арттыру үшін ТХКБ-ның басқа қатысушыларымен өзара іс-қимыл мәселелері талқыланды.

primeminister.kz

МЕМЛЕКЕТТІК БАҒДАРЛАМА

ТАБЫС ТЕҢСІЗДІГІ

НЕМЕСЕ ХАЛЫҚ ТАБЫСЫН АРТТЫРУДЫҢ ЖОЛЫ ҚАНДАЙ?

Ел игілігі үшін қабылданған мемлекеттік бағдарламалар қатары аз емес. Оның ішінде өз мақсатына жете алатын бағдарламалар болады. Мұндай бағдарламалардың шарапатын ел сезінеді, үміт күтеді, сенеді. Халықтың жүрегіне жеткен, бір сөзбен көкейіне қона кеткен бағдарламаның бірі – «Халық табысын арттыру» бағдарламасы. Әзірге бұл бағдарлама бойынша білек сыбана жұмыс басталып кетпегенімен, көпшілік жылы қабылдады. Бәлкім, атауы ұнады, болмаса үлкен үміт күтті ме, әйтеуір қуанған ел аз болмады десек артық айтқандық емес.

Шынында, табысыңды арттыруға мемлекет арнайы бағдарлама қабылдап жатса, қуанарлық жаңалық екені даусыз. Себебі күн сайын инфляция жеңген, ақшаның құны қалмаған уақытта табысты арттыру – көкейкесті мәселе. Бағдарлама атын естігенде, елдің елең ете қалғаны да осы. Сонымен бағдарлама нені көздейді? Халық табысын арттырудың жолы қандай?

Жыл басындағы Мәжіліс отырысында Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев халықтың жұмыспен қамтылуы мен табысының төмендігіне тоқталып, арнайы бағдарлама қабылдау қажеттігін тапсырған болатын. Президент тапсырмасымен сәуір айында «Халық табысын арттырудың 2025 жылға дейінгі бағдарламасы» қабылданды.

3 БЕТТЕ

ҚАЛАҒА АВТОБУСТАР ҚАШАН КЕЛЕДІ?

Жақында қоғамдық көлік қатары жаңа автобустармен толығады. Бұл жаңалық тұрғындар көңіліне қуаныш ұялатқандай. Себебі, қазіргі уақытта қоғамдық көліктің қызметіне қызылордалықтардың көңілі толмайды.

Бүгінде облыс орталығында құрылыс нысандары салынып, мөлтек аудандар көбейді. Осыған орай қала аумағындағы жолаушылар тасымалының маршурттық сызбасы біршама өзгеріске ұшырады. Соның нәтижесінде мөлтек аудандарды қоғамдық көлікпен толықтай қамтамасыз ету қажеттілігі туындады.

4 БЕТТЕ

АЙМАҚ

ДАУ ШЕШІМІ – БІТІМ

Медиация – әлем елдерінің тәжірибесінде қалыптасқан институт, заманауи демократиялық қоғамның бір көрінісі. Бұл бағыт бойынша елімізде 2011 жылы қабылданған «Медиация туралы» заң ата-бабадан өнеге болған дауды шешу дәстүрін қайта жаңғыртып, жаңа серпін берген болатын.

Жалпы облыс көлемінде кәсіби және қоғамдық медиаторлардың саны жыл сайын артып келеді. Бүгінде олардың саны мыңға жуықтаған. Ал Қызылорда қаласында орналасқан «Достық» үйінде 2016 жылдан бастап Медиация кабинеті жұмыс істеуде. Этномедиация бағытында 45 медиатормен әріптестік байланыс орнатылған.

Осындай игі істердің жалғасы ретінде «Сотсыз татуласу орталығы» өз қызметін қайта бастады. Аймақ басшысының қолдауымен қайта жандандырылған орталықтың таныстырылымында облыстық қоғамдық даму басқармасының басшысы М.Қазбекова медиация саласының қоғамдық өмірдегі маңызына тоқталып, Мемлекет басшысының Қазақстан халқына Жолдауында дауларды шешудің баламалы тәсілдерін дамытуды, медиация саласындағы мемлекеттік саясатты жетілдіруді тапсырғанын жеткізді.

«Бітім» медиация орталығы» қоғамдық бірлестігі үйлестіретін татуласу орталығы тұрғындарға даулар мен жанжалдарды бітімгершілік рәсімдері арқылы шешуге мүмкіндік береді. Тараптардың татуласуына, сенімді диалог пен өзара тиімді шешімдер қабылдауына ықпал етеді.

Орталықтың сотқа дейінгі келісім жасау арқылы соттардың жүктемесін азайтуда, медиациялық көмекке жүгінетін тұрғындардың үлесін арттыруда маңызы зор.

Медиация орталығында тұрақты негізде кәсіби медиаторлар, психолог мамандар жұмыс істейді. Олар облыс тұрғындарына құқықтық, өмірлік қиын жағдайда қалған тұрғындарға психологиялық кеңес береді.

Келіспеушіліктің санатын анықтаудан бастап, медиатор таңдау, татуласу рәсімдерін өткізу мен келісім шарт жасауға дейінгі тиісті қызметтер көрсету арқылы келіспеушіліктердің тез және сапалы шешілуін қамтамасыз етеді.

Мекемелер мен кәсіпорындардағы заңгерлерге оқыту курстары өткізіледі. Бұл соңғы кезде белең алған өндірістік мекемелердегі еңбек дауларын алдын алуға, қызметкердің құқықтық сауаттылығын жетілдіруге жол ашады.

Бұған қоса, қала және аудан орталықтарында кәсіби және қоғамдық медиаторларға көшпелі семинарлар ұйымдастырылып, елді мекендерде азаматтардың құқықтары мен міндеттері туралы түсіндірме жұмыстарын жүргізіп, құқықтық кеңестер беріледі.

Атап өту керек, жоба бойынша ұсынылатын барлық қызметтер тұрғындарға тегін.

«Ақмешіт-ақпарат»

ӘЛЕМ

АҚШ-ҚЫТАЙ: ШИЕЛЕНІС АРТТЫ

Америка мен Қытай арасындағы шиеленіс артып келеді. Трамп билік еткен тұста ушыққан ахуал бүгінде жақсара қойған жоқ. Тайваньді тәуелсіздігінен айыру мен қалдыру текетіресі әлі де күн тәртібінде. Қытай қыспаққа алса, АҚШ азат етіп қалдырғысыақ келеді. Осы ретте Америка палатасының спикері Нэнси Пелоси өз еркімен Тайваньға іс-сапарға баруға өтініш бергенінде Қытаймен қырғи-қабақ басталды.

Байден бейсенбіде Си Цзинпиньмен кезекті рет телефон арқылы байланысты. Бұл байланыстың маңызы зор еді. Екі президенттің не туралы сөйлескені және алдағы оқиғаның ықтимал желісі туралы CNN арнасында Кевин Липтак «АҚШ пен Қытай қарым-қатынасы шиеленіскен тұста Байден Си Цзиньпинге хабарласты» атты мақаласында жазды.

Президент Джо Байден өткен жылы қызметіне кіріскен уақытта қытайлық әріптесімен алғаш рет сөйлесті. Ол кезде АҚШ президенті екі ел арасындағы әлемдегі ең маңызды қарым-қатынасты тұрақтандыруға болатын байланыс орнатады деп үміттенген еді.

17 айдан кейін АҚШ пен Қытай арасындағы қарым-қатынас соңғы онжылдықтағы ең нашар деңгейге жетті. Палата спикері Нэнси Пелосидің Тайваньға сапары Бейжіңнің ескертуіне және Байден әкімшілігінің шиеленістің қақтығысқа ұласуына жол бермеу үшін күш салуына әкелді.

Байден Си Цзиньпинмен соңғы байланысын бейсенбі күні сағат 8:33-те бастаған. Бұл олардың 2021 жылдың ақпанынан бергі бесінші байланысы деп хабарлады «Ақ үй». Екі ел арасында Тайвань төңірегіндегі шиеленістен бастап, экономикалық бәсекелестік пен Украинадағы соғысқа дейін бірқатар тақырып көтерілуі мүмкін.

Бірақ Бейжіңмен қарым-қатынас жақсаратынына сену қиын. Оның орнына, Байденнің көмекшілері Қытай президентімен жеке байланысты сақтау қақтығысқа әкелуі мүмкін қателіктерден құтқарады деп үміттенеді.

Байденнің Қытай президентімен телефон арқылы сөйлесуі «Пелоси шуына» дейін жоспарланған еді. Байден сондай-ақ инфляцияны төмендету үшін Қытайға Трамп дәуірінде қойылған кейбір тарифтерді алып тастау керектігін ойластыруда. Алайда АҚШ шенеуніктері оның әлі шешім қабылдамағанын хабарлады.

Оның орнына қазір Байден Қытайдың Тайвань мен Оңтүстік Қытай теңізіндегі агрессиясын азайтуға арнап отыр. Себебі АҚШ Қытаймен ашық байланыс орнатпаса түсініспеушілік қақтығысқа ұласуы мүмкін деп үрейленеді. Одан бөлек Пелосидің сапарына қатысты Қытайдың қарсылығы да Байден назарында.

Өткен аптада американдық әкімшілік шенеуніктері Палатаның спикерін өзін-өзі басқаратын аралға барудан бас тартуына «жұмыс істеді». Қорғаныс министрі Ллойд Остин де сәрсенбіде Пелосимен сапардың өзіне ғана емес саяси қауіпті екенін түсіндіру үшін сөйлескенін айтты.

Ал Пелоси өзінің сапары туралы хабарлаған жоқ. «Мен ешқашан өзімнің қызметтік іс-сапарым туралы хабарламаймын. Өйткені мен үшін бұл қауіпті», – деді ол.

Алайда АҚШ президенттігіне үміткерлер қатарында үшінші орында тұрған Пелосидің Тайваньға сапары туралы «ресми емес» ақпарат Пекиннің агрессиясын туғызды. Өйткені Қытай әр шетелдік шенеуніктің Тайваньға баруын дипломатиялық қарым-қатынас орнату әрекеті деп қабылдайды.

– АҚШ өз ұстанымынан бас тартпаса Қытай әскері қолдан келген барлық әрекетке барады. Өйткені Қытай Тайваньді тәуелсіз етпек ниеттегі сепаратистерге қолдау көрсеткісі келетін барлық мемлекетке қарсы тұрады. Өйткені бізге аумақтық тұтастық пен елдің егемендігі маңызды, – деді Қытай қарулы күштерінің ресми өкілі Тан Кефей.

АҚШ шенеуніктері Қытай Пелоси сапарының маңыздылығын түсінбей қалуы мүмкін деді. Олардың айтуынша, Қытай Пелосидің сапарын «ресми қызметтік іс-сапармен» шатастыруы мүмкін. Өйткені Пелоси да, Байден де демократтар.

Американдық шенеуніктердің Пелосидің визитіне қатысты алаңдаушылық білдіруіне де себеп бар. Өйткені бұл Қытай Коммунистік партиясының алдағы съезі өтетін шиеленіс кезінде болмақ. Съезд барысында Си Цзиньпин Бейжің басшылығына күш көрсету үшін қысым жасау арқылы бұрын-соңды болмаған үшінші мерзімге сайланады деп күтілуде. Қытайлық партия шенеуніктері алдағы аптада бұл конференцияны жоспарлауға кіріседі деген болжам бар.

Жақында Қытай соңғы екі жылдағы ең нашар экономикалық көрсеткішін жариялап, Си Цзиньпин маңызды съезд алдында өзін «ыңғайсыз» жағдайға қалдырды.

Байден мен Си бір-бірінің компаниясында көп кездесті. Өйткені олардың әрқайсысы өз елінің вице-президенті қызметін атқарған тұста Қытай мен Америка Құрама Штаттарын аралаған еді. Алайда олар қазір президент ретінде әлі бетпе-бет кездесе алмай келеді. Себебі Қытай президенті коронавирус пандемиясы тұсында кездесулерден бас тартуда.

Байден соңғы рет Си Цзиньпинмен наурызда сөйлесіп, Ресейдің Украинаға қарсы соғыс саясатын қолдамауына ықпал еткісі келген еді. Батыс елдері бірауыздан қарсы келіп, Ресейге санкция салғаны және Украинаға көмектесуі Қытайдың жоспарын білуге көмектеседі деп болжайды американдық шенеуніктер. Себебі Қытайдың Ресейге қарсы келуі немесе қолдауы алдағы Тайваньмен қарым-қатынасын анықтап береді дейді АҚШ әкімшілігіндегілер.

Америка басшылығы Қытайдың Тайвань үстінде ұшуға тыйым салынған аймақ жасауға әрекеттенуі сапарға кедергі жасауы мүмкін деп алаңдайды. Себебі бұл аймақтағы шиеленісті одан әрі күшейтуі мүмкін. Міне, осылайша АҚШ Пелосидің сапары онсыз да суып кеткен еларалық қарым-қатынасты одан сайын қиындатады, тіпті қақтығыс орнауы мүмкін деп алаңдайды.

4 БЕТТЕ

ТАБЫС ТЕҢСІЗДІГІ

НЕМЕСЕ ХАЛЫҚ ТАБЫСЫН АРТТЫРУДЫҢ ЖОЛЫ ҚАНДАЙ?

Бағдарламаны әзірлеу барысында жүргізілген талдаулар халық табысының төмендігін, елдегі кедейшілік деңгейінің өсе түскенін айқындаған. Сандарды сөйлетсек, Қазақстанда табысы ең төменгі күнкөріс деңгейінен төмен халықтың үлесі – 5,3%. Экономикалық ынтымақтастық пен даму ұйымының әдістемесі бойынша Қазақстандағы кедейшілік деңгейі орта есеппен 10%-ды құрайды. ЭЫДҰ елдерінде кедей халықтың үлесі 11,6%, (АҚШ-та – 16,8%, Израильде – 17,7%, Чилиде – 16,8%, Канадада – 14,2%, Аустралияда – 12,8%, Ұлыбританияда – 10,8%).

Талдауларға сүйенсек, 12 өңірде (Атырау, Батыс Қазақстан, Жамбыл, Қарағанды, Қостанай, Қызылорда, Маңғыстау, Павлодар, Солтүстік Қазақстан, Түркістан, Шығыс Қазақстан облыстары және Нұр-Сұлтан қаласы) табысы ең төмен күнкөріс деңгейінен төмен халық үлесінің өсуі байқалуда.

5 өңірде (Ақмола, Маңғыстау, Түркістан, Шығыс Қазақтан облыстары және Шымкент қ.) көрсеткіш республикалық орташа деңгейден жоғары (5,3 %).

Бағдарламада көрсетілгендей, жалпы ішкі өнім құрылымында жұмысшылар еңбекақысының төмен үлесі байқалады. 2020 жылы басқа елдермен салыстырғанда 31,2% (Ресейде – 46,7%, Беларусьте – 49,7%, ЕО-да – 47,9%).

Кедейшілік неге көбейді? Бұл – қоғамның өзекті сауалының бірі. Сарапшылардың айтуынша, елде жұмыс істейтін кедейлердің саны өскен. Талдау нәтижесі көрсеткендей, соңғы 10 жылда халық табысының үлесі 10,8 процентке төмендеген. Мұның бір себебі – өнімсіз жұмыспен қамтылу үлесінің өскені. Яғни халықтың едәуір бөлігі өнімділігі төмен еңбекпен айналысады және табысы да төмен. Екінші мәселе – өзін-өзі жұмыспен қамтығандар арасындағы кедейшіліктің өсуі. Халықтың тағы бір бөлігі өзін-өзі жұмыспен қамтығанмен, айтарлықтай деңгейде табыс таппауы кедейшіліктің өсуіне әсерін тигізіп отыр. Нақты ақпаратқа жүгінсек, Қазақстанда өзін-өзі жұмыспен қамтыған 2 млн-нан астам адам бар, олардың 85%-ы айына 100 мың теңгеден аз табыс табады, 10%-ының табысы ең төменгі күнкөріс деңгейінен төмен, ал кейбір өңірлерде бұл көрсеткіш шамамен 30%-ға жетеді.

Сонымен қатар экономиканың өнімділігі төмен салаларында жұмыспен қамтудың басым болуы да кедейшілік деңгейінің артуына әсерін тигізіп отыр. Елдегі жұмыспен қамтылу деңгейіне талдау жасалғанда 4,9 млн адам немесе жұмыс істейтін халықтың 56,3% өнімділігі төмен еңбекпен айналысатыны анықталған. Бұл жалдамалы 3 млн жұмысшы жалақысы аз, өнімділігі төмен салаларда жұмыс істейді дегенді білдіреді.

Елдегі халық табысының төмендігін, кедейшілік үлесін есепке ала отырып, талдау негізінде қабылданған бағдарламаның алға қойған мақсаты бар. Яғни бағдарлама жүзеге асқанда елде 2 млн жұмыс орнын құру, халықтың нақты табысының 4-5 пайыз орташа жылдық өсу қарқынына ықпал ету. Бағдарлама 4 бағыт бойынша іс-шараларды қамтиды: Бірінші, бюджеттен төленетін жалақына арттыру. Екінші, жаңа жұмыс орындарын құру арқылы халықтың табысын арттыру. Үшінші, халық табысының сатып алу қабілетін арттыру. Төртінші, табыс деңгейін арттыруды қамтамасыз ететін шаралар қабылдау.

Премьер-министрдің орынбасары Ералы Тоғжановтың айтуынша, бағдарламаның маңызды бөлігі жаңа экономикалық өсуге арналған. Сонымен қатар халықтың жұмысқа орналасуына жағдай жасау, жаңа дағдылар мен кәсіпке баулитын жанама шаралардан құралған. Бағдарлама аясында 1,1 млн-нан аса жұмысшының еңбекақысын арттыру көзделген. Соның ішінде бюджет саласының 850 мыңнан аса қызметкерінің лауазымдық айлығы өспек. Дәрігерлердің жалақысы 320 мыңнан 531 мың теңгеге дейін, орта медициналық қызметкерлердің жалақысы 173,5 мыңнан 250 мың теңгеге дейін артпақ.

Премьер-министрдің орынбасарының айтуынша, бағдарламаның жанама шаралары – өңдеуші өндірістің өнімділігін арттыруға, кәсіпкерлікті дамытуға, жұмысқа орналасуға жәрдемдесуге, кәсіптік даярлауға бағытталған. Азаматтардың кәсіпкерліктен түсетін табысын арттыру мақсатында елімізде 50-ден аса ірі кәсіпорындар айналасында шағын және орта бизнес белдеуін құру көзделген. Оның бір көрінісі ретінде Қызылорда облысындағы шыны зауыты айналасында 8 шағын зауыттан тұратын шағын және орта кәсіпкерлік белдеуі құрылмақ.

Сондай-ақ 2025 жылға дейін халықтың сатып алу қабілетін қорғау мақсатында импортты азайту міндеті орындалуы тиіс. Бұл мақсатта ірі 87 тауарлы сүт фермасы, 14 ет комбинаты, 17 құс фабрикасы іске қосылып, 6,6 мың гектар бақ пен қант зауыты пайдалануға берілмек. Премьер-министр орынбасары Е.Тоғжановтың Сенат депутаттары алдында жасаған баяндамасына сүйенсек, алдағы уақытта бақша сүт, бал өнімдерін өндіретін 9 мыңнан аса отбасылық қосалқы шаруашылықты біріктіретін 280 ауыл шаруашылығы кооперативін құру жоспарланған. 2025 жылға дейін 450 мыңнан аса жұмыс орнын құру жоспары агроөнеркәсіп саласын дамыту «Ауыл аманаты» жобасы аясында іске аспақ.

Халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамту да бағдарламадан тыс қалмаған. Сонымен қатар әйелдерді жұмыспен қамту мәселесі де басты назарда. Бұл мақсатта әйелдер еңбек нарығында сұранысқа ие мамандықтар бойынша қысқа мерзімді курстар ашылып, нәзік жандар өз кәсібін бастауға тегін сабақ алады. Нәтижесінде жыл сайын 20 мың әйелді жұмыспен қамту жоспарланған. Бұл жұмысты Аналар кеңесі үйлестірмек.

Сондай-ақ креативті индустрияны елде дамыту бағдарламасы аясында жүзеге асыруға мүмкіндік болмақ.

«Бүгінде табысты арттырудың жаңа әрі әлеуетті бағытының бірі – креативті индустрия саласы. Әлемдегі креативті индустрияның қаржы айналымы 2,3 трлн долларды құрайды. Осы салада 12 жыл бұрын арнайы бағдарлама қабылдаған Оңтүстік Корея 2020 жылы әлемдік медиа-ойын-сауық нарығында жетінші орынға шықты. Бүгінде бұл елдің креативті экспорт көлемі 12 млрд доллардан асты. Сондықтан креативті индустрияны дамытуға ерекше назар аударылып отыр. Біріншіден, елімізде 3 мыңға жуық мәдениет ұйымы бар. Ең алдымен осы ұйымдардың креативті идеялар үшін ашықтығын қамтамасыз етеміз. Екіншіден, мәдениет ұйымдарында құрал-жабдықтар қоллдана отырып, жаңа креативті өнім шығаруға ниетті азаматтарға толықтай мүмкіндік беріледі. Үшіншіден, қазір мәдениет ұйымдарының мүлкін пайда табу мақсатында тиімді пайдалану механизмдерін реттейтін заң жобасы әзірленіп жатыр. Түскен табыс сол ұйымдарды материалдық-техникалық жабдықтауға және қызметкерлердің жалақысын арттыруға жұмсалады. Бұл мәдениет ұйымдарын экономикалық айналымға енгізуге мүмкіндік береді», – дейді Премьер-Министрдің орынбасары.

Бағдарлама аясында халықты жұмыспен қамтудың барлық мүмкіндіктерін қарастыру назарға алынған. Мәселен, жастар үшін «Алғашқы жұмыс орны», «Түлектерге арналған жастар практикасы», «Ұрпақтар келісмшарты» жобасы жүзеге аспақ. Сондай-ақ түлектерді жұмысқа орналастыруға жәрдемдесу үшін ЖОО-лар жанынан мансап орталықтарын құру, жастарға 400 АЕК дейінгі мөлшерде өтеусіз гранттар беру арқылы 10 мың жаңа бизнес идеяны іске асыру көзделген. Ал зейнет алды жасындағы адамдарды жұмысқа орналастыруға арналған «Күміс жас» бағдарламасын іске аспақ.

ӨҢІРДЕГІ АХУАЛ ҚАЛАЙ?

Облыстық жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасының басшысы Ғабит Жаңабаевтың айтуынша, бүгінде жаңа жұмыс орындарын құру, жұмыспен қамтуға жәрдемдесу, еңбек ресурстарының біліктілігін арттыру бағыты бойынша жұмыс жүруде.

– Бұл шаралар өз кезегінде ең төменгі күнкөріс деңгейінен төмен табыс алатын халықтың үлесін азайтуды, жұмыссыздық деңгейін төмендетуді және жыл соңына дейін 31 мыңға жуық жаңа жұмыс орнын құруды көздеп отыр. 1 шілдеге дейін облыста 11836 жаңа жұмыс орны құрылды. 3029 жұмыс орны тұрақты, 8807 жұмыс орны уақытша. Бұған қоса, өңірлік жұмыспен қамту картасына енгізілген ұлттық жобалар шеңберінде бүгінгі күнге 559 жұмыс орны құрылды. Ұлттық жобаға қатысуға 16474 адам тіркелсе, 6228 адам бос жұмыс орнына, 1299 адам электронды еңбек биржасы арқылы онлайн оқудан өтіп, біліктілігін арттыруға мүмкіндік алған. Субсидияланатын жұмыс орнына 8720 адам жұмысқа орналасып, оның 463-і әлеуметтік жұмыс орнына, 1004 адам жастар тәжірибесіне, 7169 адам қоғамдық жұмыстарға, 43 адам «Алғашқы жұмыс орны» жобасына, 18 адам «Ұрпақтар келісім шарты» жобасына, 23 адам «Күміс жас» жобасы арқылы жұмысқа орналасты, – дейді басқарма басшысы Ғабит Жаңабаев.

Сондай-ақ 156 адам кәсіп бастауға қайтарымсыз грант алса, 359 адам «Бастау бизнес» жобасы бойынша кәсіпкерлік негіздері курсын оқуда.

Тағы бір атап айтарлығы, бүгінде «Отбасының цифрлық картасы» автоматтандырылған ақпараттық жүйесі енгізілген.

– Ақпараттық жүйе әлеуметтік қолдауды және жұмысқа орналастыруды қажет ететін азаматтарды «ерте анықтау» принципен жұмыс істеуге мүмкіндік береді. Бұл ретте цифрлық карта арқылы әлеуметтік жағдайы жоқ, қолдауды қажет ететін азаматтардың портреті жасалып, нақты қажеттіліктері анықталады. 1 қыркүйектен бастап әлеуметтік көмек түрлеріне үміткер азаматтарға автоматты түрде смс хабарламалар жіберіледі, – дейді басқарма басшысы.

Елде бағдарламаны жүзеге асыру жұмысы басталып кетті. Ең бастысы, бағдарлама нәтижесін халық сезінуі тиіс. Елді жұмыспен қамтуға, кедейшілікті азайтуға, халықтың табысты болуын мақсат еткен бағдарламадан күтеріміз көп. Ендігі міндет – бағдарламаның мақсатына жетуі.

Гүлмира ДІЛДӘБЕКОВА

Басы 1-бетте

ҚАЛА ӘКІМДІГІНДЕ

Ел үкіметінің кеңейтілген отырысында Мемлекет басшысы берген тапсырмалардың қатарында бағаны тұрақтандыру, халықтың табысын арттыру, тұрғындарды жұмыспен қамту сынды міндеттер бар. Әрі бұл – күн тәртібінен түспей орындалуы тиіс тапсырма. Оның үстіне қала, аудан әкімдеріне әрбір он мың тұрғынға жүз жұмыс орнын ашу жүктелген. Қала әкімдігінде актив отырысы өтіп, Президент тапсырмасына байланысты негізгі мақсат-міндеттер сараланды.

КҮН ТӘРТІБІНЕН ТҮСПЕУІ ТИІС МӘСЕЛЕ

Актив отырысына төрағалық еткен қала әкімі Асылбек Шәменов азық-түлік бағасын тұрақтандыру, тұрғындардың әл-ауқатын арттыру, жаңа жұмыс орындарын ашу, экономиканың нақты секторына қолдау көрсету сынды міндеттерге тоқталып, бөлім басшылары мен кент және ауыл әкімдерінен жүктелген жұмыстардың жайын сұрады. Тағы бір айта кетерлігі, үкіметтің кеңейтілген отырысынан кейін облыс әкімі Нұрлыбек Нәлібаев жиын өткізіп, қала және аудан әкімдеріне нақты тапсырмалар жүктелген болатын. Қала әкімдігіндегі актив отырысында сол тапсырмалар аясында атқарылған жұмыстардың нәтижесі де айтылды.

– Құрметті әріптестер, қазір инфляцияның ушығып кетуі өте күрделі мәселе болып отыр. Бағаның өсуіне азық-түлік инфляциясы да әсер етті. Бағаны тұрақтандыру үшін қаладағы азық-түлік тауарларын импорттауды төмендетіп, өзімізде өндірілетін тауарларды пайдалану туралы ұсыныстар енгізуіміз қажет, – деді қала әкімі. Сондай-ақ «Байқоңыр ӘКК» АҚ мен қалалық ауыл шаруашылығы бөлімінің басшыларына әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларының бағасын тұрақтандыру жобасын әзірлеуді тапсырды.

Қазақстан Президенті үкімет отырысында азық-түлік бірден 80 пайызға қымбаттағанын және үкіметтің бағаны тұрақтандыруға бағытталған шаралары тиімсіз болып шыққанын баса айтқан болатын. «Үкімет инфляцияны ескі әдіс-тәсілмен тоқтатқысы келеді. Оның өзінде бюджеттен қосымша қаражат бөліп, бағаны жасанды түрде ғана реттеп отыр», – деді Мемлекет басшысы.

Бюджеттен қосымша қаражат бөліп, бағаны жасанды түрде реттеп отырудың тиімсіз жол екенін нарықтың өзі айқындап берді. Дәл қазір бағаны тұрақтандырмақ түгілі ауыздықтау қиын болып тұр. Оған жаңа қадам, басқаша бағыт қажет. Қала әкімі кәсіпкерлік, өнеркәсіп және туризм бөлімінің басшысы Бағлан Бақытжанұлына кәсіпкерлер мен мемлекеттік-жекешілік әріптестік бойынша көтерме сауда орталықтарын салу жобасын ұйымдастыруды тапсырып, нәтижелі жұмыс күтетінін айтты. Сонымен қатар шаһар басшысы азық-түлік тауарларын шығаратын аймақ кәсіпкерлерінің өнімдерін сауда орындарына делдалсыз өткізу үшін арнайы шаралар қабылдау қажеттігін назарға салды.

Ел президенті жүктеген тапсырманың бірі – халықтың табысын арттыру. Соңғы мәліметтерге сүйенсек, Алматы, Атырау, Қызылорда, Маңғыстау және Түркістан облыстарында жұрттың табысы орташа республикалық деңгейге жетпейді. Мемлекет басшысы Қызылорда облысында халықтың табысы тіпті азайып кеткенін баса айтып, биыл мамыр айында азаматтардың нақты табыс көрсеткіші минус 2,9 пайызға дейін төмендегенін және мұндай құлдырау көптен бері болмағанын қаперге салды.

Үкімет отырысынан соң жиын өткізген облыс әкімі Нұрлыбек Нәлібаев халықтың табысын арттыру мәселесін көтерген болатын. Расында, Қызылордада соңғы 2 жылда халықтың табыс көлемі төмендеп кеткен. Мәселен, 2019 жылы халықтың нақты қаржылық табысы алдыңғы жылмен салыстырғанда 109,4 пайыз болса, 2020 жылы өсу динамикасы біршама төмендеп, 103,8 пайызды құрады. Жауапты сала басшылары тарапынан жіберілген кемшіліктер салдарынан 2021 жылы көрсеткіш тағы да төмендеп, 99,9 пайызды көрсетті. Қазіргі таңда бұл бағытта нақты шаралар қабылдау қажет.

Облыс әкімі халықтың табысын арттырудың бірден бір жолы ретінде өңірде түрлі инвестициялық жобаларды іске асыру арқылы жаңа жұмыс орындарын ашу қажет екенін алға тартты. Бұл ретте аймақта нақты жұмыстар басталды. Айталық, биыл Сыр өңірінде 30490 жаңа жұмыс орнын құру межесі белгіленіп, 6 ай ішінде 14423 жаңа жұмыс орны ашылды, оның ішінде 5491 тұрақты жұмыс орны. Аймақта инвестиция тартуға басымдық берілуде. 2022 жылдың I жартыжылдығының қорытындысы бойынша Сыр өңірі республикада алдыңғы бестікке еніп, 127,7 млрд теңгенің инвестициясы тартылды. Облыс әкімі Президент тапсырмаларын уақытылы әрі сапалы орындалуы қажет екенін қатаң ескертіп, өзінің тұрақты бақылауында ұстайтынын жеткізді.

Активте қала әкімі де тиісті жұмыстың жасалатынын айтып, қалалық жұмыспен қамту орталығы мен бөлім басшыларынан нәтиже күтетінін жеткізді. «Жаңа жұмыс орындарын ашып, кәсіпорындарына жұмыссыз жастар мен азаматтарды тарту мақсатында тиісті жұмыстарды атқаруды тәжірибелеріңізге қарай көретін боламын. Тапсырма 100 пайыз орындалуы керек», – деді Қызылорданың әкімі.

Қала, аудан әкімдеріне әрбір он мың тұрғынға жүз жұмыс орнын ашу жүктелген. Президент бұл жұмысты Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігімен бірлесіп, жұмыс орындарының құрылуын анық есепке алу әдістемесін әзірлеп барып атқаруды міндеттеді. Жалпы жаңа жұмыс орындарын ашу бойынша қалада қарқынды нәтиже көрінбейді. Оны Асылбек Өмірбекұлы да мойындап, кент және ауыл әкімдеріне қатаң түрде ескерту жасады. Әрі бұл мәселені өзі тікелей бақылауға алатынын мәлім етті.

Жиында білім беру ұйымдарының басшыларына міндеттелген қызметтердің барысы да талқыланды. Сонымен қатар салық базасын ұлғайту мәселесі де сөз болды. Бұдан бөлек инвестиция тарту, жанар-жағармай бойынша жұмыстарды бастау, жөндеуден өтетін жолдардың сапасына және күтіп-ұстау шараларын ұйымдастыру жайы да кеңінен тарқатылды.

– Бүгін Мемлекет басшысының үкіметтің кеңейтілген отырысында және облыс әкімінің төрағалығымен өткен мәжілісінде берілген тапсырмаларды талқыладық. Сондықтан берілген тапсырмалардың үдесінен шығып кетпей, жұмыс қарқынын барынша күшейтуіміз керек. Кемшіліктерге жол бермеңіздер. Абырой барлығымызға ортақ. Қалған мәселелер жұмыс тәртібінде қаралатын болады, – деді қала әкімі.

Қазақстан Президенті үкімет отырысында азық-түлік бірден 80 пайызға қымбаттағанын және үкіметтің бағаны тұрақтандыруға бағытталған шаралары тиімсіз болып шыққанын баса айтқан болатын. «Үкімет инфляцияны ескі әдіс-тәсілмен тоқтатқысы келеді. Оның өзінде бюджеттен қосымша қаражат бөліп, бағаны жасанды түрде ғана реттеп отыр».

Мәжілісте аймақта өзекті түйткілге айналып отырған Конго-Қырым геморрагиялық қызбасы жайлы да айтылды. Мінберге көтерілген қалалық санитарлық-эпидемиологиялық бақылау басқармасының басшысы Ерлан Амантайұлы хабарлама жасап, атқарылып жатқан жұмыстарды баяндады.

– Қызылорда аса қауіпті Конго-Қырым геморрагиялық қызбасы ауруының табиғи ошағында орналасқан. Осы жылдың маусымында алғашқы диагнозбен 11 жағдай тіркеліп, 1 науқас қайтыс болды. Жүргізілген эпидемиологиялық зерттеу қорытындысының нәтижесінде анықталған адамдардың барлығы мал шаруашылығымен айналысатын кісілер болып шықты. Қалаға карасты аймақтардың барлығына тиісті дезинсекциялау жұмыстары жүргізілді. Кенеге қарсы дезинсекция жұмыстары 14 сәуір мен 5 мамыр аралығында жүргізілген болатын. Ұлттық сараптама орталығының Қызылорда облыстық филиалының бригадасымен санитарлық қорғаныш белдеуінде 450 гектар жер кенеге қарсы дезинсекцияланды. Аса қауіпті, қолайсыз аймақтардың қатарындағы 3 елді мекенге кенеге қарсы қайтадан жоғары дезинсекциялаңдыру жұмыстары қарастырылды. Қолайсыз аймақтар қатарына Абай, Досан, Иіркөл ауылдары мен Белкөл кенті кіреді. Сондай-ақ кенеге қарсы сақтану шаралары мен түсіндірмелерді тұрақты түрде, күнделікті ақпараттандырып отырмыз, – деді басқарма басшысы.

Шынын айтқанда, кенеден келетін залал аз болмай тұр. Кісі өлімі тіркелгенін назарға алсақ, қауіптің де жоғары екенін түсінуге болады. Қала әкімі санитарлық-эпидемиологиялық бақылау басқармасының басшысына Конго-Қырым геморрагиялық қызбасының эпидахуалы және алдағы уақытта шұғыл атқаруға тиісті шараларды қолға алу қажеттігін ескертіп, қатаң тапсырма берді.

– Кене шағып, вирус өршігеннен кейін барып қимылдағанша алдын алу, ескерту, залалсыздандыру жұмыстары жүргізілсе, мұндай күрделі мәселеге дейін бармайтын еді, деген қала басшысы білім саласына, азық-түлік тауарларына, сауда орталықтарын жандандыруға, жаңа жұмыс орындарын ашуға, бәсекелестік, заңсыздық жолдарына мониторинг топтарын құрып, күнделікті тексеріс жасалып, арнайы шараларды қолдануды негізгі шаруа ретінде қарау керектігін баса айтты.

А.АҚЫЛБЕК

XXIII СЕССИЯ: ЖАҢА ДЕПУТАТ. БЮДЖЕТ. ЖЕР САЛЫҒЫ...

Апта басында қалалық мәслихаттың кезектен тыс 23-сессиясы өтті. Сессияның күн тәртібінде 2022-2024 жылдарға арналған кент және ауылдық округтердің бюджеттеріне өзгерістер енгізу туралы, әлеуметтік көмек көрсетудің, оның мөлшерлерін белгілеу және мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарының тізбесін айқындау қағидаларына өзгерістер енгізу мәселелері қаралып, жер салығының базалық мөлшерлемелерін жоғарылату туралы қалалық мәслихат шешімінің күші жойылды.

Қалалық мәслихат хатшысы И.Құттықожаев төрағалық еткен сессия отырысына, қала әкімі А.Шәменов, мәслихат депутаттары, «Amanat» партиясы қалалық филиалының атқарушы хатшысы Ш.Әбдірахманов, қала әкімінің орынбасарлары, қалалық дербес бөлімдер мен мекеме басшылары, кент және ауылдық округ әкімдері қатысты.

Күн тәртібіндегі мәселелерге байланысты қалалық экономика және бюджеттік жоспарлау бөлімінің басшысы Гүлнар Баймаханова, қалалық жұмыспен қамту, әлеуметтік бағдарламалар және азаматтық хал актілерін тіркеу бөлімінің басшысы Кенжегүл Құрақбаева, қалалық жер қатынастары бөлімінің басшысы Ғанибек Омаров баяндама жасады.

Алдағы уақытта сессияда қаралған бюджет жобасына сәйкес, кент және ауылдық округтердің бюджеттік бағдарламаларынан үнемделген қаржыларына ішінара өзгерістер енгізілуі ескеріліп, қаржылар Тасбөгет кентіне 2 аялдама орнатуға, Бөлкөл кентіндегі Бірлік және Путейцева көшелеріне түнгі жарық шамдарын орнату жұмыстарына жоба-сметалық құжаттамасын мемлекеттік сараптамасымен қоса әзірлеуге, Қызылжарма ауылдық округіне жол белгілері мен жасанды тегіс емес қондырғыларын қою жұмыстарына, Ақсуат ауылдық округіне 5 аялдама орнатуға жоба-сметалық құжаттамасын әзірлеуге және жол белгілерінің жоба-сметалық құжаттамасын әзірлеуге, Қызылөзек ауылдық округіне демалыс аллеясын салу жұмыстарына қайта бағытталды.

Сессияда барысында депутаттық бос орынға «Amanat» партиясынан сайланған депутат Айнұр Тобаева таныстырылды.

А.БІРКЕНОВ

БАСПАСӨЗ ТУРЫ

ӨҢІРДЕ ӨНДІРІС ӨРКЕНДЕП КЕЛЕДІ

Өз өніміңді өндірудің маңыздылығын 2020 жылы әлемді жайлаған пандемия түсіндіріп берді. Транзиттік жол тоқтамаса да кеденде кедергі туындаған тұста тапшылық күн тәртібінен түспеді. Қазірдің өзінде Ресей мен Украина арасындағы соғыстың кесірінен әлемді қымбатшылық жайлады. Сондықтан мемлекет өндіріс орындарын көптеп ашуды ұсынып, жәрдем етуге жағдай жасады. Мемлекеттік қолдау, аз пайыздық несие – осының барлығы кәсіпкерлердің санын арттыруға бағытталған.

Индустрияны дамыту бағдарламасына сай аймақта да үлкенді-кішілі өнім шығаратын кәсіпорындар саны көбейіп келеді. Оның ішінде облыс орталығында да өз өнімін нарыққа ұсынушылар саны артты. Міне, осындай өндіріс орындарының бірқатарын өңірлік коммуникациялар қызметі ұйымдастырған баспасөз турында бағдарладық. Алдымен Әбдіхалық Ділмановтің бастамасымен ашылған құрғақ қоспа шығаратын өндіріс жұмысымен таныстық.

Жоба жалпы құны 103 млн теңгені құраған құрылысқа қажетті қоспа шығаратын «Вега-Пром» ЖШС 2015 жылы жұмысын бастаған. Қазіргі таңда мұнда өнімнің 10-нан астам түрі шығарылады.

− «Бизнестің жол картасы – 2020» бағдарламасы арқылы Белкөл кентінен 2,9 гектар жер алдық. Бүгінде күніне 75 тоннадан асатын өнім шығарамыз. Олардың барлығы ішкі нарыққа, облыс аймағында саудаланады. Дегенмен соңғы уақытта республика көлемінде сұраныс көбейді. Сондықтан цехты ұлғайтуды жоспарлап отырмыз. Жобаның екінші кезеңіне мемлекеттен тағы 2 гектар жер алдық. Қазіргі кезде екі цехтың және әкімшілік ғимараттың жабын жұмыстары, цех аймағын қоршау жұмыстары жүргізілуде. Шамамен 2 айда жұмысқа кірісеміз. Сонда біздің цех 50 адамды жұмыспен қамти алады, − дейді «Вега-Пром» серіктестігінің құрылтайшысы Әбдіхалық Төребайұлы.

Бұл өндіріс орнының тағы бір ерекшелігі құрылғыны өздері жасап шығаратындығында болып тұр. Құрғақ қоспаларды дайындайтын құрылғыны шетелден немесе Қазақстанның өзге аймағынан алып келмейді. Өздері жасап шығарады. Бүгінгі күні аппаратқа да сұраныс бар. Қазірдің өзінде Қызылордадан шыққан құрғақ қоспа жасау құрылғысы бірнеше облысқа сатылған.

Ал өндіріс аймағын кеңейту мақсатында атқарылып жатқан жұмыстар аяқталуға жақын. Инженерлік инфрақұрылым, яғни электрэнергия, газ жеткізу үшін жоба-сметалық құжаттары жасалған. Одан бөлек «Қазақстан темір жолымен» де теміржол тұйығын жеткізу үшін келіссөздер жүргізілуде.

Қаладағы тағы бір өнеркәсіп иесі – Исатай Нұржанов. Оның карантин кезінде тапшылық белден қысқан тұста бастаған кәсібі бүгінде мол пайда әкелуде. Жеке қаражат есебінен қаладан темір тор шығаратын цех ашқан. 2020 жылы ашылған кәсіп бүгінде күніне 1500 шаршы метр өнім шығаруда.

− Пандемия жайлаған тұста қаржы саласындағы кәсібім тоқтап қалды. «Жеке банкроттан» шығу мақсатында ең алғашқы станокты алып, үйден өнім шығара бастадым. Жалпы бізде мұндай өнімге сұраныс көп. Ол кезде халық көбіне Шымкент, Түркістаннан алып келетін. Өнім өзімізден шықса арзан әрі сұраныс көп болатыны анық. Цехтан шығатын тор қоршауларды жергілікті 10-15 құрылыс компаниясына келісімшарт арқылы сатамыз. Аудандарға да жөнелтеміз. Сондай-ақ қала тұрғындары да сатып алады. Цехті кеңейту жоспарда жоқ емес, − дейді «Әділханова» ЖК директоры Исатай Шалқарұлы.

Тор шығаратын цех бүгінде 8 адамды тұрақты жұмыспен қамтып отыр. Алдағы уақытта автоматтандыру жүйесіне көшу де жоспарда бар. Бұл өз кезегінде еңбек өнімділігін арттыруға септігін тигізбек. Шикізат Шымкент қаласынан келеді. Айына 30-35 тонна өнім шығаратын цехті ұлғайту үшін басшысы алдағы уақытта мемлекеттен қаржылай қолдау немесе төмен пайызды несие алмақ. Бұл тағы 20-30 қызылордалықты жұмыспен қамтуға септігін тигізеді.

Аслан НҰРАЗҒАЛИ

СҰХБАТ

КӘСІПКЕ ҚОЛДАУ БАР, КЕДЕРГІ ЖОҚ

Қызылордада кәсіпкерлік саласында жарты жылда атқарылған шаруа аз емес. Нәтижесі қандай? Бұл жөнінде қалалық кәсіпкерлік, өнеркәсіп және туризм бөлімінің басшысы Бағлан Аманкелдиевпен сұхбаттасқан едік.

– Бағлан Бақытжанұлы, атқарылған жұмыстарға аз-кем тоқталып өтсеңіз. Алғашқы сұрақты экономиканың негізі саналатын өнеркәсіптен бастасақ....

– Қазіргі таңда нарықтық экономикада кәсіпкерлік саласының өз орны бар. Осы жылдың қаңтар-маусым айларында өнеркәсіп өнімдерінің өндіріс көлемі 356671 млн теңгеге жетіп, өткен жылдың салыстырмалы кезеңімен 90,6 пайызды құрады. Өнеркәсіп саласының төмендеуі аймақ өнеркәсібінің негізін құрайтын шикі мұнай өндіру көлемінің 9,7%-ға, кен өндіру өнеркәсібі саласындағы қызметтер көрсету бойынша 17,1%-ға төмендеуі және қолданыстағы мұнай кеніштерінде мұнай қорының сарқылуы мен сулануына байланысты орын алып отыр. Ал өңдеуші өнеркәсіп саласында 26 513 млн теңгенің өнімі өндірілді. Бүгінгі таңда өнеркәсіп саласын дамыту бағытында қала бойынша жоба құны 602,5 млн теңгені құрайтын 19 жобадан тұратын тізім жасақталды. Оның ішінде осы жылдың 1 шілдесінде «Қызылорда» Өңірлік инвестицялық орталығы» микроқаржы ұйымы арқылы жоба құны 40 млн теңгені құрайтын 2 жоба қолдау алды. Сондай-ақ аталған жобаларды мемлекеттік бағдарламалар аясында қаржы ұйымдары арқылы қаржыландыру бойынша қолданыстағы заң талаптарына сәйкес қажетті жұмыстар жүргізіледі. Жобалар санын арттыру бойынша тиісті шаралар қабылдануда. Биыл аталған сала бойынша «Танкаман» ЖШС «Балмұздақ өндірісі» жобасын іске қосса, темір бетон бұйымдары өндіретін «Sheber ЖБИ» ЖШС және кірпіш өндіретін «Дос Строи» ЖШС іске қосылды. Бұдан бөлек «Нұр Орда жолы» ЖШС «Қызылорда қаласында асфальтбетон зауытының құрылысы» жобасы негізінде жұмыстар басталды.

– Шағын және орта кәсіпкерліктің дамуы қай деңгейде?

– Бүгінде шағын және орта кәсіпкерлікті қолдау аясындағы мемлекеттік бағдарламалар өзін-өзі жұмыспен қамтыған жұрттшылыққа дем беруде. Яғни «жұмыс жоқ» деп қол қусырып отыруға болмайды. Қалай да әрекет қылу керек. Бүгінгі күннің тұрмысы бос отыруға мүмкіндік те бермесі анық. Жеке кәсібін ашып, екі қолға бір күрек табылса деп мақсат етіп отырғандар да бар. Елімізде экономикалық өрлеудің және әлеуметтік-саяси жаңғыртудың басты құралы шағын және орта бизнесті дамыту екені белгілі. Осы жылдың 1 шілдесіне қала бойынша 28 858 шағын кәсіпкерлік субъектілері тіркеліп, өткен жылмен салыстырғанда 9,4 пайызға артқан. Облыс бойынша жұмыс істеп тұрған шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің 47,5% Қызылорда қаласының үлесінде.

– Облыс орталығынан туризм саласын дамытуға қандай мүмкіндіктер бар?

Жалпы туризмді дамытуға қызығатын кәсіпкерлер бар ма?

– Қызылорда қаласында туризмді дамытудың негізгі мақсаты – бәсекеге қабілетті туристік индустрияға жағдай жасау және экономиканың табысы мол секторына айналдыру.

Облыстық статистикалық ақпаратқа сәйкес, 2022 жылдың 3 айында келушілерді орналастырумен шұғылданатын объектілердің саны 62 бірлікке жетіп, 2021 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 3,3%-ға артқан. Орналастыру орындары 897 нөмірге есептеліп, олардың сыйымдылығы 1583 төсек-орынды қамтиды. Аталған көрсеткіш өткен жылдың тиісті мерзімімен салыстырғанда 2,6%-ға өскен. Келушілерге көрсетілген қызмет көлемі 183,7 млн теңгеге жетті. Қызылорда қаласына 15462 туристер келіп, 2021 жылдан 59,3%-ға артқан. Оның ішінде резиденттер 15393 адам, өткен жылмен салыстырғанда 58,8 %-ға өсіп отыр. Басқа елдерден келген туристер саны 69 адамға құрады.

Бүгінде қаламыздағы туристік қызметті 10 турагент жүзеге асырады.

Туризм саласының дамуына «Батыс Еуропа – Батыс Қытай» халықаралық автокөлік дәлізі бойындағы жол маңы сервистік қызмет көрсету кешендерін салуда оң ықпалын тигізуде. Автокөлік дәлізінің бойында бұған дейін 7 жоба іске қосылса, 2021 жылы жаңадан 1 жоба, 2022 жылдың қаңтар айында 1 жоба іске асты. Аталған жобалар аясында 1 млрд 350 млн теңге жеке инвестиция салынып, жаңадан 47 жұмыс орны ашылды.

Сонымен қатар, осы жылға жаңадан салынатын 2 жоба жоспарлануда.

Қызылорда қаласының аумағында жазғы кезеңде 2 демалыс аймағы, 14 маусымдық демалыс орындары жұмыс жасайды. Айта кетсек, соңғы 3 жыл көлемінде 6 маусымдық демалыс орындары ашылды.

– «Қарапайым заттар экономикасын дамыту» бойынша жұмыстар тоқтап қалған жоқ па? Қандай жобалар жүзеге асуда?

– 2019 жылы 11 желтоқсанда Қазақстан Республикасы Үкіметінің № 820 қаулысымен «Қарапайым заттар экономикасын дамыту» бойынша басымдық берілген жобаларды жеңілдікпен несиелеу бағдарламасының талаптары бекітілгені белгілі.

Бағдарламаның несиенің пайыздық мөлшерлемесін субсидиялау бағыты бойынша несие көлеміне шектеу жоқ, сыйақы мөлшерлемесі 6%-ды құрады. «Қарапайым заттар экономикасы» мемлекеттік бағдарламасы бойынша несиенің мөлшерлемесі жылына 15%-дан аспайды. Бұл жерде өңдеу өнеркәсібі және қызмет көрсету саласындағы кәсіпкерлер үшін 9%-пайызы, ал агроөнеркәсіп кешенінде қайта өңдеу үшін инвестициялық жобалар бойынша 10%-пайызы субсидияланады.

Бағдарлама жүзеге асырылған уақыттан бері қала бойынша жалпы құны 4 млрд 730 млн теңгені құрайтын 42 жоба, осы жылдың басынан бері жоба құны 228 млн теңгені құрайтын 2 жоба қолдау тапты.

– Әлемді коронавирус індеті өршіген қиын сәттерден кейін кәсіпкерлер жұмысы тұралап қалғаны рас. Оларға мемлекет тарапынан қандай жеңілдіктер қарастырылуда?

– Өздеріңізге белгілі, әлемдік пандемиямен күрес ел экономикасына қатты әсер етті. Оның салқыны негізінен экономикамыздың басты драйвері саналатын бизнес қауымына елеулі салдарын тигізді. Бұл ретте кәсіпкерлерді қолдау және оларды одан әрі дамыту үшін мемлекетіміз бірқатар бағдарлама қабылдады. Бизнесті жүргізуге сан алуан субсидияларды төлеу мен шағын бизнеске микрокредиттер беру үшін республикалық бюджеттен жыл сайын қаражат қарастырылуда. Осы ретте, экономикамыздың негізгі қозғаушы күші саналатын кәсіпкерлікті дамыту және жергілікті кәсіпкерлерді қолдау бағытында мемлекеттік бағдарламалар біздің өмірімізде де қарқынды жүзеге асуда. Мәселен кәсіпкерлікті қолдау мен дамытуға арналған үкіметтік және өңірлік бағдарламалар шеңберінде жыл басынан бері 4 млрд. 432 млн. теңгені құрайтын 139 жоба қолдау алды.

Қолданыстағы мемлекеттік бағдарламалардың талаптары кәсіпкерлер үшін өте қолайлы. Нақтырақ айтсақ, «2021 – 2025 жылдарға арналған кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі Ұлттық жоба» аясында несиенің пайыздық мөлшерлемесін субсидиялау бағыты бойынша сыйақы мөлшерлемесі 6%-ды құрады. Бағдарламаның кепілдендіру бағыты бойынша несие көлемі ісін жаңадан бастаған кәсіпкерлер үшін несиенің 85%-на кепілдеме беріледі. Жұмыс жасап тұрған кәсіпкерлер несиенің 50%-на кепілдеме беріледі. Сондай-ақ ұлттық жоба шеңберінде жаңа бизнес-идеяларды іске асыруға мемлекеттік гранттар беріледі. Бір кәсіпкер үшін мемлекеттік грант сомасы 2 млн. теңгеден 5 млн теңгеге дейін құрайды. Бағдарлама шарттарына сәйкес келетін әрбір кәсіпкер бір бизнес-жоба бойынша жаңа бизнес-идеяларды іске асыру үшін мемлекеттік грант беру мақсатындағы конкурстық іріктеуге қатысушы бола алады. Аталған конкурс жайлы толық ақпарат алу үшін қалалық кәсіпкерлік, өнеркәсіп және туризм бөліміне жолығуға болады.

Бұдан бөлек, қаламызда орналасқан «Қызылорда» Өңірлік инвестициялық орталығы арқылы микро және шағын бизнеске микрокредиттер беру өз жалғасын табуда. Аталған орталықтың несие беру қағидасы кәсіпкерлер үшін өте қолайлы және пайыздық мөлшерлемесі 6% -ды құрайды.

– Кәсіпкерлік мақсаттағы жер телімдерін қалай алуға болады?

– Кәсіпкерлік мақсаттағы жер учаскелерін рәсімдеу сауда-саттық (аукцион, конкурс) жүргізілу тәртібі бойынша жүргізіледі. Жер учаскелерін немесе жер учаскелерін жалға алу құқығын сату жөніндегі сауда-саттықты мемлекеттік мүлік тізілімінің веб-порталында электрондық түрде ұйымдастыруы мен өткізілу қағидасын Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2021 жылғы №15 қазандағы №297 бұйрығымен бекітілген. Жаңадан бекітілген қағидаға сәйкес жер учаскелерін немесе жер учаскелерін жалға алу құқығын сату жөніндегі сауда-саттықты онлайн форматта өткізіледі.

Сауда-саттыққа қатысу үшін қатысушы www.Gosreestr.kz сайтына кіріп «Электрондық сауда алаңына» өтіп, өтінім береді және электрондық цифрлық қолтаңбасын қояды.

Сондай-ақ жер учаскелері кәсіпкерлер үшін «Өнеркәсіптік-инновациялық жобаларды бірыңғай индустрияландыру картасына енгізу қағидаларына» сәйкес қала аумағында жүзеге асырылуы жоспарланған өнеркәсіптік-инновациялық жобаларға мемлекеттік қолдау шарасы ретінде ұсынылады.

– Алдағы межелі міндеттерге тоқталып өтсеңіз...

– Жоспарға сәйкес жыл қорытындысымен жалпы тіркелген шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің санын артыру – басты мақсат. Оның ішіндегі жұмыс жасап тұрған кәсіпкерлік субъектілерінің үлесін 92 пайызға дейін жеткізу бойынша шаралар қабылданды. Бұл жұмыстар мүдделі мемлекеттік органдармен бірлесіп атқарылатын болады.

«Бизнестің жол картасы – 2025» бизнесті дамыту және қолдау мемлекеттік бағдарламасы аясында қала және қалаға қарасты елді-мекендерден бекітілген межеге сәйкес 143 жобаны қаржыландыру керек. «Қарапайым заттар экономикасын дамыту» бойынша басымдық берілген жобаларды жеңілдікпен несиелеу бағдарламасы бойынша осы жылы қалада 10, Ақжарма, Қызылөзек, Қарауылтөбе, Талсуат ауылдық округтерінде 1 жобадан, Қосшыңырау ауылдық округінде 2, Ақсуат, Қызылжарма ауылдық округтері мен Белкөл кентінде 3 және Тасбөгет кентінде 4 жобаны қаржыландыру бағытында қажетті жұмыс жасалады.

Бұдан бөлек, жоғарыда атап өткендей қаржыландыруды қажет ететін өңдеу өнеркәсібі саласы бағытында жоба құны 602,5 млн теңгені құрайтын 19 жобаны жүзеге асыру бағытында қолданыстағы заңға сәйкес тиісті шаралар қабылданатын болады. Сондай-ақ оң нәтижелерге қол жеткізу мақсатында қала және қалаға қарасты елді-мекендердегі кәсіпкерлер санын кемінде 10%-ға, жұмыспен қамтылғандар санын 15%-ға жеткізу бағытында жұмыстар жүргізілетін болады. Бұл шаралардың барлығы қаламызда шағын және орта бизнестің жалпы өңірлік өнімдегі үлесін арттыруға мүмкіндік береді.

– Әңгімеңізге рақмет.

Сұхбаттасқан
Айтолқын БАТЫРБАЙҚЫЗЫ

МЕМЛЕКЕТТІК ҚОЛДАУ

Ел экономикасын алға сүйрейтін шағын және орта кәсіпкерлік саласы. Кәсіпкерлікті қолдау мақсатында атқарылып жатқан «Бизнестің жол картасы» мемлекеттік бағдарламасы облыс орталығында қалай жүзеге асуда?

Қызылорда қаласы аумағында кәсіпкерлікті қолдау мақсатында «2021-2025 жылдарға арналған кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі ұлттық жоба» бағдарламасы жүзеге асырылуда.

БАҒДАРЛАМА БАҒЫТЫ

Бағдарлама аясында жаңадан іс бастайтындарға және кәсіпкерлерге жеңілдетілген несие бойынша мүмкіндік бар. Сондай-ақ жобаларға 5 млн теңгеге дейін қайтарымсыз қаржылай қолдау қарастырылған.

Бағдарлама аясында субсидиялау бағыты бойынша 3,9 млрд теңгені құрайтын 93 жоба қолдау тауып, құны 410,2 млн теңгені құрайтын 60 жоба ішінара кепілдендірілген. «Қарапайым заттар экономикасы» бағыты бойынша 228 млн теңгені құрайтын 2 жоба қаржыландырылды.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ арқылы «Нәтижелі жұмыспен қамтуды жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған «Еңбек» бағдарламасы аясында қайтарылған қаражат есебінен «Іскер» бағдарламасы бойынша 131,8 млн теңгені құрайтын 15 жоба қолдау алса, «Аргобизнес» бағдарламасы арқылы 47,2 млн теңгені құрайтын 3 жобаны қаржыландырған.

Сонымен қатар «Еңбек» бағдарламасы бойынша шаһарда 6 жоба, Қызылжарма ауылдық округінде 4 жоба, Тасбөгет кентінде 3 жоба, Қарауылтөбе ауылдық округінде 1 жоба, Талсуат ауылдық округінде 1 жоба жүзеге асырылды.

Сондай-ақ «Агробизнес» бағдарламасы аясында қалада 2 жоба, Қосшыңырау ауылдық округінде 1 жоба қолдау тапты.

«Қызылорда» Өңірлік инвестицялық орталығы» микроқаржы ұйымы арқылы жоба құны 80,9 млн теңгені құрайтын 16 жоба қаржыландырылса, 8 маусымда аталған қаржы ұйымында өткізілген «Бақылау Кеңесінде» елді-мекендер тарапынан жоба құны 105 млн теңгені құрайтын 16 жоба ұсынылып, оның ішінде құны 42 млн теңгені құрайтын 7 жоба қолдау тауып отыр.

Бұдан бөлек, биыл 1 шілдеде өткізілген «Бақылау Кеңесінде» «Қызылорда» өңірлік инвестицялық орталығы» микроқаржы ұйымы арқылы жоба құны 186,0 млн теңгені құрайтын 13 жобаға қолдау көрсетілетін болып бекітілді.

«Бизнестің жол картасы» мемлекеттік бағдарламасы аясында қайтарымсыз мемлекеттік грант бағыты бойынша құны 11 млн теңгені құрайтын 9 кәсіпкердің жобасы қолдау алды. Атап айтқанда қала көлемінде 4 жоба, Тасбөгет кентінде 3 жоба, Ақсуат ауылдық округінде 1 жоба, Белкөл кентінде 1 жоба қаржыландырылатын болды.

Бұл бағыттағы жұмыстар кәсіпкерлік көкжиегін кенейтіп, жұмыссыздықты жоюға бағытталмақ.

Тұрар БЕКМЫРЗАЕВ

ҚАЛАҒА АВТОБУСТАР ҚАШАН КЕЛЕДІ?

ЖЫЛ СОҢЫНА ДЕЙІН 150 АВТОБУС

Тұрғындар үшін қоғамдық көлік басты қажеттіліктердің бірі. Сондықтан да қалаға маршруттар қажет екендігі жөнінде тұрғындар тарапынан ұсыныстар түскен. Бұл мәселеге аймақ басшысы назар аударды. Қоғамдық көлік мәселесін шешу және халық сұранысына сай қызмет сапасын арттыру мақсатында «Қызылорда Автобус паркіне» қосымша үлкен сыйымдылықтағы заманауи автобустар алдыру жөнінде тапсырма берді. Демек осы кезге дейін айтыла-айтыла жауыр болған мәселе шешімін табады. Бүгінде «Қызылорда Автобус паркі» ЖШС жарғылық капиталын ұлғайту мақсатында «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ арқылы лизингке 150 автобус алу жұмыстары жүргізілуде. Алынатын автобустардың алғашқы 20 пайыз жарнасын төлеу үшін облыстық және қалалық бюджеттен тиісті қаражат қарастырылған.

Жаңа автобустар келсе, қалаішілік қоғамдық көліктердің 14 бағытын қамтиды. Маршурттардың көбеюі бұл қызметтің сапасын арттыруға септігін тигізеді деп сенейік. Жолаушылар тасымалдауға арналған сыйымдылығы жоғары автобустар жыл соңына дейін алынады деп жоспарланған.

Қазіргі таңда қалалық қоғамдық көліктерде № 1,11,14,17,18 бағыттар бойынша «Қызылорда Автобус паркі» ЖШС және «Арғымақ Орда» ЖШС №2, 30 бағытта, «Кад Нұр» ЖШС №10, 12, 24, 28 бағытта, «ЭМ Бывалый» ЖШС №3, 27, 31, 32 бағытта, «Ақмешіт жолаушы тасымалы» ЖШС №5, 6, 7, 8, 9, 13, 16, 26 бағыттарда қызмет көрсетуде. Күнделікті бағытқа жалпы орта есеппен 250 көлік шығуда. Оның ішінде, орта есеппен 45 дана «Қызылорда Автобус паркі» ЖШС, 205 дана жеке тасымалдаушылар тарапынан қызмет көрсетілуде. Бүгінгі күні қоғамдық көлік бойынша қалыптасқан мәселені шешу мақсатында осы жылдың шілде-қыркүйек айларында 150 дана үлкен сыйымдылықтағы автобустарды кезең-кезеңімен алу жоспарлануда.

ҚОҒАМДЫҚ КӨЛІК ҚЫЗМЕТІ КӨҢІЛ КӨНШІТПЕЙДІ

– Бол, бол, бол! Тезірек түс...!, Мін...!, Қимылдасайшы тез, болсайшы енді, ... «Әй, неге сонша итересің? Адам тұрғанын көрмеймісің?!», «Ағай, бар салмағыңызбен сүйенбей тұра алмайсыз ба»? Бұл сөздерді күнде еститін болғандықтан құлағымызда жатталып қалған. Осылайша, қоғамдық көлік жайы таң атпастан «керемет көңіл-күй» қалыптастырады. Бұған да үйрендік.

Маршрут мәселесі күн тәртібінен түскен емес. Себебі қоғамдық көлік қызметі көңіл көншітпейді. Әсіресе дәл осы уақытта күннің ыстығында халық әбігерге түсіп жүр. Аптап ыстықта маршрутты сағаттап күтеді. Тақырыпты тарқата келе облыс орталығында қанша маршрут халыққа қызмет етеді? Осыны білуге қалалық тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөліміне хабарласқан едік.

– Қазіргі таңда қалалық қоғамдық көліктерде № 1,11,14,17,18 бағыттар бойынша «Қызылорда Автобус паркі» ЖШС және «Арғымақ Орда» ЖШС №2, 30 бағытта, «Кад Нұр» ЖШС №10, 12, 24, 28 бағытта, «ЭМ Бывалый» ЖШС №3, 27, 31, 32 бағытта, «Ақмешіт жолаушы тасымалы» ЖШС №5, 6, 7, 8, 9, 13, 16, 26 бағыттарда қызмет көрсетуде. Күнделікті бағытқа жалпы орта есеппен 250 көлік шығуда. Оның ішінде, орта есеппен 45 дана «Қызылорда Автобус паркі» ЖШС, 205 дана жеке тасымалдаушылар тарапынан қызмет көрсетілуде. Бүгінгі күні қоғамдық көлік бойынша қалыптасқан мәселені шешу мақсатында осы жылдың шілде-қыркүйек айларында 150 дана үлкен сыйымдылықтағы автобустарды кезең-кезеңімен алу жоспарлануда. Қазіргі таңда мемлекеттік сатып алу конкурсы жүргізілуде, – дейді бөлімнің жетекші маманы Бердібек Шүкенов.

2020 жылы Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев еліміздің үлкенді-кішілі қалаларында қоғамдық көліктің жәй-күйін жақсартып, бұл бағыттағы қызметтің сапалық деңгейін одан әрі көтеру қажеттігін тапсырған болатын. Осылайша жергілікті атқарушы органдарға жаңа міндеттер жүктелген еді. Екі жыл уақыт өтті. Біздің қалада әлі өзгеріс жоқ. Таяуда 150 автобус келеді деп хабарлап отырмыз. Осы автобустар көрсетілген мерзімде келіп, шешімін тапса игі.

ТҰРҒЫНДАР ТАЛАБЫ

Қалаға автобустар келді делік. Маршурттарды қандай өзгеріс күтіп тұр? Жаңа автобустар қай бағытта жүреді? Осы мәселеде тұрғындар пікірін ескерген де жөн. Алдағы уақытта жаңа автобустармен қатар талап пен тәртіптің қатаң болғанын қалайды. Халықтың сұранысы да орынды. Қызмет болған жерде талап болатыны белгілі. Тұрғындардың қоғамдық көлікке талабы көп.

Алдымен жүргізушілер қауіпсіздікті сақтаса дейді. Яғни бұл тұрғыда қоғамдық көліктердің бірбірімен жарысуы қатаң қадағаланса деген ұсыныс бар. Қалай дегенмен қауіпсіздікті сақтау әркімнің міндеті саналады.

Сондай-ақ кешкі сағат 20:00-ге дейін қатынаса деген көпшіліктің тілегі де бар. «Қызылорда автобус паркіне» тиесілі көліктер кешкі мезгілде қатынағанымен, жеке көліктер тоқтап қалады. Міне, осыны ескерген жөн.

Айтолқын БАТЫРБАЙҚЫЗЫ

Басы 1-бетте

БҰЛ ЕМХАНАНЫҢ ЕРЕКШЕЛІГІ ҚАНДАЙ?

Үнемделген уақыт дәрігерге де, науқасқа да тиімді. Бұл – ең бірінші дертті дер кезінде анықтаудың жолы. Осы ретте заманауи технологиялар көмегі аса қажет. Ал емханада білікті мамандар қатары толысқаны емдеу мекемесінің беделін биіктете түседі. Бұл ретте №5 емхананы ерекше атап өтуге болады.

«Гагарин» шағын ауданында орналасқан емдеу мекемесі шағын болғанымен емханаға күнделікті келіп көрінушілер қатары қалың. Ал дәрігер жағалап, әр кабинетті тосып, кезек күткен халықтың өз уәждері бөлек әңгіме.

Мұнда дәрігерлердің басым бөлігін жастар құрайды. Жас демесеңіз, жоғары білімді үлкен мамандардан дәріс алған тәжірибелі жандар. Алды академия

тәмамдаған. Олар ақ халатты абзал жан деген ардақты атқа дақ түсірмей жұмыс істеуді міндет санайды. Сондай мәртебелі мамандық иесі – Ақжанат Жүнісова.

Ол 2010 жылдан бастап денсаулық сақтау саласында абыройлы еңбек етіп келеді. Оның алған атақ дәрежесі – елдің берген ақ батасы. Ол соны өзіне құт санайды, көңіліне медеу тұтады. Жоғары білімді мейірбике оқуын бітіріп, елге келген соң, облыстық медициналық орталықта бес жыл еңбек етті. Содан соң №5 емханаға қызмет ауыстырып, қазір осында халыққа қажетті емдеу жұмыстарын жетілдіріп келеді. Ол бұл салаға кездейсоқ келген емес. Дәрігер болу бала күнгі арманы. Атасы Нұртай Ысқақов та өңіріміздің денсаулық сақтау саласында ұзақ жыл табысты еңбек еткен майталман маман. Бүгінде бейнетінің зейнетін көріп отырған сала ардагері. Сонымен қатар інісі мен келіні де осы салада еңбек етуде.

– Емхана жұмысы сырттай қараған адамға жеңіл көрінгенімен жауапкершілігі жоғары. Алдыңа келген науқасқа жылы шырай танытып, жанына батқан дертіне дауа табуға тырысамыз. Бұл – біздің бірінші борышымыз. Жылдың қай мезгілі болса да ем алушылар қатары сиреген емес. Қазір оқушылар каникулда және жеміс-жидектің пісіп жатқан уақыты. Сондықтан балалар арасында жедел-ішек инфекциясы белең алып тұр. Бір айта кетерлігі, жаз мезгілінде конго-қырым геморогиялық қызбасы да адамдар арасында көбейіп жатады. Осының алдын алған жөн. Біздің емханаға 37 мың тұрғын тіркелген. Қызылжарма, Талсуат Айнакөл елі мекендеріне жыл сайын жаңадан қоныстанушылар қатары артып келеді. Осыған байланысты адам саны көп. Дегенмен дәрігерлер межелі уақытта үлгеруде. Сондай-ақ портал кезегінде тұрған науқастар да көптеп саналады. Барлығын реттілігіне қарай жолдамамен жатқызып жатыр. Емхана медициналық міндеттемесіне сәйкес ауруларға қолайлы жағдай туғызып отыр, – дейді №5 емхана дәрігері Ақжанат Нұрланбекқызы.

Емхананың бас дәрігері басшысы Жақсылық Абдусаметовтің бастамасымен заманауи технологиялармен толыққанды қамтамасыз етілген. Оған білікті мамандар жұмысқа алынды. Рентген кабинетіне күнделікті келушілер қатары көп болмағанымен тексерушілер аз емес. Соның бірі – «Гагарин» шағын ауданының тұрғыны Бибайша Нұрқасымова.

– Жасы келген адам ауруға бейім тұрады екен. Көптен бері көкірек тұсым шаншу ұстап арнайы тексерілуге келіп отырмын. Өзім жылына бір мәрте дәрігерлерге қаралып тұрамын. Жаңа аппаратпен тексеріліп шықтым. Денсаулығымның дұрыстығын естіп, бір марқайып қалдым. Үлкен адамға ауырмай отырғанының өзі байлық. Дәрігер Сәуле Нұрханқызына үлкен алғыс айтамын. Жас болсада өз ісіне мығым маман. Қоғамның басты байлығы адам болса, адамның басты байлығы денінің саулығы деп дұрыс айтылған, – дейді қала тұрғыны Бибайша Нұрқасымова.

Адамзат жанына пайдалы екі мандықтың бірі – дәрігерлік. Ал ауырмаудың тиімді жолы дұрыс тамақтану мен уақытылы ұйықтау деген даналар өсиетінің астарында аласармас ақиқат жатыр.

Тұрар БЕКМЫРЗАЕВ

БРИФИНГ

Білім сапасын арттыру маңызды мәселе. Бұл – бүгінгі күннің басты талабы. Сондықтан балалар заманауи ғимаратта білім алуы қажет. Осыған орай жаңа оқу жылында аймақта 9 мектеп пайдалануға беріледі. Өңірлік коммуникациялар қызметінде облыстық білім басқармасы басшысының міндетін атқарушы Бағдат Бердаулетов пен облыстық білім саласында сапаны қамтамасыз ету департаментінің басшысы Ғалия Дәулетова білім саласындағы жаңалықты жеткізді.

ЖЕМҚОРЛЫҚТЫ ЖОЮ ОРТАҚ МҮДДЕ

Достық үйінде «Жол құрылыс инфрақұрылымы және жолаушылар тасымалы саласындағы жемқорлықтың алдын алу» тақырыбында дөңгелек үстел өтті.

Жиынға «Әділдік жолы» республикалық қоғамдық бірлестігі атқарушы директорының орынбасары Нұрлыбек Мұқанов, облыстық мәслихат хатшысы Наурызбай Байқадамов және басқарма басшылары мен әр деңгейдегі мәслихат депутаттары, қоғамдық кеңес мүшелері, азаматтық қоғам өкілдері мен бірқатар кәсіпорын басшылары қатысты.

Республикалық бірлестіктің негізгі мақсаты – Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес саясатын жүзеге асыру. Сонымен қатар осы бағытта қабылданып жатқан шаралардың тиімділігін арттыруға көмек көрсету. Бұл алғашында бірлестік бағытында құрылып, бүгінде 17 аймақта филиалдары жұмыс істейтін ауқымды қоғамдық институтке айналды.

Қоғамдық ұйым бастамасымен тамыз айында «Әділдікті талап ет!» республикалық акциясын жүзеге асыру жоспарлануда.

Бірінші кезеңде автомобиль жолдарын салу, жөндеу және күтіп ұстау кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтай отырып, автожол саласының проблемаларына назар аударуға басымдық берілуде.

Қоғамдық құрылым басшысы Н.Мұқанов өз кезегінде республикалық акцияның мақсаты мен алдағы жоспарларын таныстырып өтті.

Сонымен қатар облыстық жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары басқармасының басшысы П. Шамұратов хабарлама жасап, өңірдегі автомобиль жолдарының сапасын жақсарту жөніндегі атқарылған жұмыстар туралы ақпарат берді.

Тұрар БЕКМЫРЗАЕВ

ЛИЦЕНЗИЯЛАУ САПАНЫ КҮШЕЙТЕ МЕ?

– Мектепке дейінгі ұйымдарда білім беру ісін жаңа сапалық деңгейге көтеру міндеті бүгінгі күннің өзекті мәселесі. Бүгінде өңірдегі 439 жекеменшік балабақшада 29868 бала тәрбиеленуде. Аталған ұйымдардың 52 пайызы ауылдық жерде орналасса, 48 пайызы қалалық және аудан орталықтарында жұмыс істеуде. Жоғарыда аталған сандық мәліметтерден-ақ облыстағы 1-6 жас аралығындағы балаларды мектепке дейінгі ұйыммен қамтуда жекеменшік балабақшалардың үлесінің айтарлықтай екендігін көруге болады. Биыл бір балаға арналған мемлекеттік тапсырыс көлемі қалалық жерде 9 сағаттық топтар үшін – 47,4 мың теңге төленеді. Сонымен қатар жаңа оқу жылында облыстағы 311 мектепте 180 мыңнан астам оқушы білім алады деп жоспарлануда. Оқушылар саны өткен жылмен салыстырғанда 4 087-ге артатын болады. Ал жаңа оқу жылында бірінші сыныпқа 18 мыңға жуық бала қабылданады деп күтілуде, – деді облыстық білім басқармасы басшысының міндетін атқарушы.

Сонымен қатар жаңа оқу жылын 1 қыркүйекте бастап 31 мамырда аяқтау жоспарлануда. Зерттеулерге сүйенсек, 31 мамырға дейінгі оқу – оқушыларға қосымша білім алуға көбірек уақыт бөлуге мүмкіндік береді. Өйткені күнделікті сабақтар аз болады, ал мұғалімдердің кәсіби дамуға уақыты артады дейді-мыс.

Балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету де бүгінгі күннің басты талабы. Сондықтан да балабақшаларда қызмет көрсету сапасын арттыратын кез келді. Лицензиялау тәртібін қайта қарап, тәртіпті күшейту қажет. Брифинг барысында облыстық білім саласында сапаны қамтамасыз ету департаментінің басшысы Ғалия Дәулетова мектепке дейінгі білім беру ұйымдарын лицензиялауға байланысты бірқатар мәселеге тоқталды.

– Лицензия алу кезінде мектепке дейінгі ұйымдар мемлекеттік, сондай-ақ жеке меншік ұйымдар үшін бірыңғай ең төменгі біліктілік талаптарына сәйкестігін растауы тиіс. Оқу-ағарту министрлігі мектепке дейінгі ұйымдарда лицензиялауды енгізу бойынша тиісті жұмыстарды бастады. Ең алдымен заңнамада белгіленген тәртіппен енгізілетін лицензиялаудың талаптарына талдау жүргізіледі. Содан кейін тиісті заң жобасы әзірленеді. Яғни лицензиялауға қойылатын бастапқы талаптар нарықтың нақты шарттары мен мүмкіндіктерін ескеретін болады. Қазіргі уақытта басты мәселе – мектепке дейінгі білім беру сапасы. Әрине, лицензиялау сапаны қамтамасыз етудің жалғыз жолы емес. Министрлік сапаны қамтамасыз ету бойынша бірқатар шаралар кешенін қабылдауда және лицензиялау – сол шаралардың бірі. Қазіргі таңда мектепке дейінгі білім беруді кезеңкезеңімен лицензиялау жоспарлануда, – деді облыстық білім саласында сапаны қамтамасыз ету департаментінің басшысы.

Аймақта 674 мектепке дейінгі білім беру ұйымы бар, оның 237-сі – мемлекеттік, 437-сі – жекеменшік. Мектепке дейінгі білім берумен 58 955 бала қамтылған. Барлық мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында қойылатын талаптардың ең төменгі деңгейі сақталған. Сондықтан да лицензиялау талаптарына сәйкес келеді деп айтуға болады.

Айтолқын БАТЫРБАЙҚЫЗЫ

ТАЛАПКЕРЛЕР ҮШІН ТАҒЫ БІР МҮМКІНДІК

Ұлттық бірыңғай тест нәтижесі бойынша мемлекеттік грант тізіміне іліне алмай қалған талапкерлер үшін мемлекет тағы бір үлкен мүмкіндік беріп отыр. «Қазақстан халқына» қоры талапкерлерге арналған білім гранты мен шәкіртақы тағайындау бойынша байқау жариялайды. Аталған грантқа өтінім беру 10-17 тамыз аралығында жүргізіледі.

– Алдағы 2022-2023 жаңа оқу жылында «Қазақстан халқына» қоғамдық қоры екі бағытта білім беру гранттары мен шәкіртақы тағайындау бойынша шешім қабылдады. Бірінші бағыты – ақылы негізде оқитын білім алушыларға арналған грант. Бұл ретте қоғамдық қордың гранты мен шәкіртақы алу үшін студенттер 1-15 тамыз аралығында www.taiburyl.kz сайты арқылы онлайн өтінім бере алады. Екінші бағыт – биыл оқу орнына талапкер жастарға арналған грант. Жалпы бұл бағдарламаға мүмкіндігі шектеулі, мүгедектігі бар студенттер, жетім және ата-ана қамқорлығынсыз қалған студенттер, ауылдық жерлердегі жағдайы төмен отбасылардан шыққан және толық емес отбасыдан шыққан студенттер, I және II топтағы мүгедек балаларды тәрбиелеп отырған отбасыдан шыққан студенттер, ата-анасы немесе ата-анасының бірі I және II топ мүгедектігі бар студенттер қатыса алады. Біз қазіргі таңда университет жанынан комиссия құрдық. Онда 13 адам жұмыс істейді, – деді өңірлік коммуникациялар қызметінде өткен брифингте Қорқыт ата атындағы

Қызылорда университетінің проректоры Жандос Базартаев.

Қабылдау комиссиясының жауапты хатшысы Марат Абжаевтың сөзіне сүйенсек, мемлекеттік білім грантына түсе алмаған талапкер «Қазақстан халқына» қорының грантына құжат тапсыруына мүмкіндік бар. Қазіргі уақытта университеттің қабылдау комиссиясы құжатқа өтінім беру туралы үміткерлерге түсіндірме жұмыстарын жүргізуде. Бүгінде мемлекеттік білім грантының конкурсына өтініш қабылдау аяқталды. Қазіргі уақытта республикалық комиссия қарауында.

Айта кетейік, бағдарлама туралы толық ақпаратты «Қазақстан халқына» қоғамдық қорының qazaqstanhalqyna.kz немесе taiburyl.kz сайтынан білуге болады.

А.БАТЫРБАЙҚЫЗЫ

КӨШБАСШЫ – ҚОҒАМ БЕЙНЕСІ

Көшбасшы қоғамның барлық саласында болады. Ол өмір қиындықтарынан қорықпайды және соңынан ерген адамдардың проблемаларын шешуге көмектеседі. Ең маңызды шешімдерді қабылдайды.

Көшбасшылық адамның ішкі күшінің, өзіне деген сенімділігінің көрінісі. Менің ойымша, көшбасшы болу үшін ортамен тіл табыса білу, ұйымдастырушылық және талапкерлік қасиеттер керек. Жақсы көшбасшы жан-жақты дамыған тұлға. Ол бос уақытын өзін-өзі жетілдіруге жұмсайды. Көпшілік алдында жақсы сөйлей біледі. Өз күшіне деген сенімділікті жоғалтпайды, эмоцияға берілмейді және төтенше жағдайларда тез шешім қабылдай біледі. Топ болып жұмыс істеу өте қиын, ал оны басқару одан да ауыр. Себебі көшбасшы әр топ мүшесінің тілін тауып, оларға үнемі қолдау көрсетуі қажет. Басқалардың пікірі өзінікіне ұқсамаса да оларды тыңдай білуі керек. Ол сонысымен де өзгеден басым тұрады.

Бүгінгі заман дамыған технологиялар мен жаңа мүмкіндіктер кезеңі. Ал заманауи көшбасшы қандай болу керек. Көшбасшы алдымен өзі айналысып жатқан жұмысқа құштар болуы аса маңызды. Оның ұстанымы мен көзқарасына адалдық тән болуы керек. Адалдықтың үш қыры бар. Алғашқысы – өзін танып білу. Алдына қойған мақсатын дұрыс айқындай алу. Сондай-ақ турашылдық, ашық ой мен әділ іске деген адалдық. Осы қасиеттер бір арнаға тоғысқан жағдайда ол адам жемісті жұмыс істей жүріп, биік мәртебеге ие болады.

Нұргүл РАХИМОВА,
«Сәулет» жеке балабақшасының меңгерушісі-психолог

Жуырда «Рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында ұйымдастырылған «Мерейлі отбасы» ұлттық байқауының қалалық кезеңі мәресіне жеткен болатын. Байқауға қатысуға өтінім берген 14 отбасының ішінен 5 отбасы жеңімпаз атанды. Соның бірі – Тасбөгет кентіндегі Бөлегеновтер отбасы.

ЕҢБЕККОР ОТБАСЫ

Бөлеген атадан тараған 6 баланың алды бүгінде ұлын ұяға, қызын қияға қондырып, өздері де ата-әже атанып отырған жандар. Отбасында үлкен бала Жағыпарова Айсұлу, одан соң Айгүл, Айнұр, Асылбек, Ақнұр, Алтынбек сынды балалар тараған. Әулеттің тірегі болған Бөлеген Жағыпаровтың отын өшірмей, отбасын ауызбірлікте ұстап отырған жан – Бибіхадиша апа.

Әулеттің әз-анасы Бибіхадиша әжей ерте жаста тұрмыс құрған екен. Өмірдің ыстық-суығын ерте сезінген ол көңілге тоқығанын балаларына үнемі тәлім қылып айтып отырады. Төрт қыз, екі ұл тәрбиелеген ана отбасындағы ер азаматтың орнын, қыз баласының қызметін, келіннің міндетін әу бастан-ақ көкейге құйып өсірген.

– Жолдасым екеуміз Құдайдың берген аманатына қиянат жасамай, қолдан келгенше тәрбие бердік. Аллаға шүкір, ешкімнің ала жібін аттамай, адамгершіліктен ауытқымай, атымызға сөз келтірмей өсті. Бүгінде әрқайсысы өз отбасын құрып, бала тәрбиелеп отырған жайы бар. Жеке кәсіптері бар. Соған шүкір деймін. Үлкен ұлым Асылбек пен келінім Айзат он жылдан аса уақыт қолымда болды. Қазір кенже баланың қолындамын. Келіннің кішіпейілділігі, үлкенге құрметі әулеттің тату-тәтті өмір сүруіне сеп қой. Үлкен отбасыға келін болу оңай шаруа емес. Ол жағынан жолым болды. Екі келінім де бір-біріне апалы-сіңлідей қарап, сыйластығы жарасым тапқан. Қай істің болсын ебін табатын екеуінің татулығына риза боламын. Қате кетіп жатқан жері болса ақылымды айтып, бағыт беремін. Келін келген әулетін өз жеріндей қабылдау үшін оның әр ісіне жағаласудың қажет жоқ. Бастапқы 2-3 жылы жаңа отбасыға үйреніскенше, одан кейін ақырындап тәрбиелеп алуыңа болады, – дейді әз-ана.

Бөлегеновтер отбасының «Мерейлі отбасы» ұлттық байқауына қатысып, бақ сынауына келіні Айзат Мырзаева себепкер болған екен. Халқымыздың қолөнерін қайта жаңғыртып, өскелең ұрпаққа дәріптеп жүрген Айзат Сұлтанқызы әулеттің үлкен келіні, өзінен кейінгі келіндерге анадан алған тәлім, енеден көрген өнегесін көрсетіп, берекесін ұйытып отырған жан.

– Келіндік өмірге 18 жасымда қадам бастым. Содан 11 жыл уақыт ата-енемен бірге тұрдым. Отбасылық өмірдің қызығын да, қиыншылығын да көрдік. Ата-енем ұлдың баласы, қыздың баласы деп бөліп жармай барлық немерелеріне бірдей қарайтын. Жиендер көбіне біздің үйде жүретін. Шиіттей бала-шағамен бірге жүріп, өзім де отбасы болудың, келін, жеңге болудың қыр-сырын үйренген шығармын деп ойлаймын. Әрине, ыдыс-аяқ сылдырламай тұрмайды. Ондай сәттер болды. Үйінің берекесін ойлаған әйел оны әрі қарай ушықтырмауы керек. Кейбір нәрсеге көз жұма қарағаны дұрыс. Әсіресе ерін жақсы көріп, сыйлап, құрметтесе әйел затына алынбайтын қамал жоқ. Осылай өмірдің әр баспалдағынан сабақ алып, есейіп келеміз. Бүгінде өз алдымызға жеке еншімізді алған отбасымыз. Алайда бөлек тұрсақ та, қарашаңыраққа жиі барамыз. Сол жақтың қызметінен әлі де қол үзгенім жоқ. Енемізді күтіп баптап, ас-суын алдына тосып отырған өзімнен кейін Әйгерім есімді келін бар, – дейді Айзат бізбен әңгімесінде.

Қайынжұртын қашанда құрметтеп, өз жұртындай жақсы көретін Айзат байқау туралы естігенде ондағы талапқа сай келетін бірден-бір отбасы ретінде қатысуға бел байлайды. «Мерейлі отбасы» ұлттық байқауы отбасы құндылығын арттырып, оны өскелең ұрпаққа насихаттау, отбасы ұғымының тереңдігін ұғындыру мақсатында жүзеге асқан жоба. Байқаудың түрлі саладағы жетістік, қоғамдық өмірдегі белсенділік, еріктілік, қайырымдылық сынды талабы бар. Конкурсқа қатысу үшін бұл талаптың үдесінен шығуың керек.

Бөлегеновтердің үлкен келіні Айзаттың қолөнерші екенін жоғарыда айттық. Әйел затына тән тігін тігу, құрақ құрау, киіз басып, кілем тоқу да қолынан келеді. Негізгі жұмысы – қалалық оқушылар үйінде қолөнерші ұстаз. Тасбөгет кентіндегі С.Майқанова атындағы мәдениет үйінінің жанынан ашылған «Бегімай» өнер орталығында оқушыларды ұлттық өнерге баулиды. Көркем сурет галереясында орналасқан «Дәстүр» қолөнер шеберлері орталығының ұйымдастырушысы. Есік алдында шағын шеберханасы бар. Қолы бос уақытта осында тігін тігеді. Киізден ұлттық киімдер пішеді, пано жасайды. Барельеф өнерімен де айналысады. Бұл өнер оған анасынан дарыған екен. Тігіншілік, барельеф өнерін қосымша кәсібі деуге болады. Қай істі де дөңгелетіп әкететін оның ептілігін осынша тірлікті қатар алып жүруінен-ақ байқауға болатындай. Ал басты қолдаушысы, жолдасы – Асылбек. Ол – мұнай саласында еңбек етеді.

«Әке көрген – оқ жонар, шеше көрген – тон пішер» деп халқымыз тектен-текке айтпаса керек. Айзат жолдасы Асылбек екеуі 4 қыз , 2 ұл өсіріп отырған көпбалалы отбасы. Ана бойындағы қабілет қыздарына дарыған. Олар да «сегіз қырлы» өнерлі балалар.

– Әрі ана, әрі ұстаз болғандықтан бала тәрбиесіне қатал қараймын. Балалардың уақытын бос өткізгенін қаламаймын. Бос кезінде пайдалы іспен шұғылданса деймін. Сол себепті барлығын ерте жастан үйірмеге беріп, жан-жақты болуын қадағаладым. Қазір оның жемісін көріп отырмын. Үлкен қызым жоғары оқу орнында, екінші ұлым колледже оқиды. Қалғаны мектеп жасында. Кейде тапсырыс көбейіп қол тимей жатады. Сондай сәтте көмекке қыздарым келеді. Оларға кішкентай кезінен пішуді, тоқуды, тігуді үйреткенмін. Қазір менен кем түспейді. Кейде тапсырысты орындауды қыздарыма сеніп тапсырамын, – дейді бала тәрбиесінен сыр шерткен кейіпкеріміз.

«Үлкенге құрмет, кішіге ізет» көрсетуді ұстаным етіп, берекені сыйластықтан тапқан бұл әулет байқауда «Еңбекқор отбасы» аталымын жеңіп алды. Бұл олардың еңбегін әділ бағалағандай. Еңбекке ерте жастан араласып, оның тәтті дәмін татып отырған отбасы қазір 15 адамды жұмыспен қамтып отыр.

Отбасы құндылығы – оның бірлігін сақтап, берекесін ұйытып, өзара сыйластықта тату-тәтті өмір сүре білуде. «Мерейлі отбасы – 2022» ұлттық байқауының жүлдегері Бөлегеновтер отбасының ұстанымы осы.

Айдана СЕЙІЛ

«31 мамыр – Ашаршылық пен саяси қуғын-сүргін құрбандарын еске алу күні» атты қысқаша мақаланы интернет бетінен байқаған бойда жас бозбала кезімдегі бейтаныс кейуананың өзінің туған ағасынан естіген еліміздің ардақты азаматы Мұстафа Шоқай туралы айтқан әңгімесі есіме түсіп, біреу білер, біреу білмес деген оймен сол оқиғаны қағаз бетіне түсіруді жөн көрдім.

ЖАМАНДЫҚҚА ҚИМАЙТЫН ЖАН ЕДІ, МҰСТАФА!

Қазан төңкерісінен кейінгі алапсыран қызыл саясаттың қылышынан қан тамып тұрған мазасыз уақыт болса керек. Тым-тырыс жатқан ел ішінде Мұстафа келді деп бірінен бірі сүйінші сұрағандай ма, әйтеуір бір жайма-шуақ күні ауыл іші у-шуға бөленді де қалды. Баламын ғой ол кезде, қызықтап мен де барып көрдім. Атақты, ауқатты отбасынан шыққан болса да киім үлгісінен басқа іс-қимылы мен адамдар арасында өзін-өзі ұстауы қарапайым, қазақы қияқ мұртты, иман жүзді кісі екені көрініп-ақ тұрды. Елдің жүзі таныс азаматтары болса керек, кездескен бойдан құшақ ұрып амандасқаннан соң бір-бірімен өзара қауқылдасып, әзілі жарасқандарымен әзілдесіп жатты.

Ертеңгі күнгі таң ауыл ішіндегі ду-ду әңгімеден басталды. Кеше кештегі Мұстафаға арналған қонақасында ол өзінің ұзақ жолға жүрмек ойы барын, соған байланысты ата-бабаларына ас бергісі келетінін қалың көпшіліктің ортасына талқыға салған соң, мәслихаттасқан қауымның барлығы бірауыздан құптаған болатын.

Араға күн жарым уақыт салып ас беруге келіскен күн де жетті. Ауыл сыртындағы алаңқайға қаздай тізілген он екі қазақтың қараша үйі құрылды. Әр үйдің маңайында қатын-қалаштың сыңғырлаған күлкісі мен шаруа қамында жүрген ауыл азаматтарының болда-болдың астына алған қатқыл дауыстары шығып жатты. Қой союдан жарыс болып жатқандай, әр үй сайын кеше кешкісін жайлаудан алдырған қойлар бірінен соң бірі сойылуда. Жыл он екі айды ырымдады ма, болмаса шақырған қонағын атқаратындай қылып ықшамдады ма екен, ол жағының байыбына бармаппын, бірақ он екі үйге арнап он екі қой сойылды. Ас-сорпадан дәметіп қу ағашты шапаттап ат қып мініп ала шаңды аспанға көтеріп жүрген бала-шағаның арасынан Қадір деген ағамыз сұқ саусағымен нұсқай көрсетіп мені шақырып алды. Шаңдатып мазамызды алдыңдар деп сыбағамды беретін шығар деп едім, жоқ өйтпеді. «Ертең азанда ертемен осында болатын бол, маған көмектесесің, екеулеп ет асамыз», – деп өзі де қою қара қазандай күңгірт тартқан ағам теріс айналып кете барды. Менде мақұл ағатай дегеннен басқа амал бар ма, бөгелек тиген жылқы құсап басымды шұлғыған күйде қала бердім.

Содан не керек, ертеңгісін таң атар атпастан ағамызға белгіленген қараша үйге жалаңаяқ шауып келсем, ағам қара қазанды ошаққа қойып, жеңгемізге от жақтырып жатыр екен. Басқа үйлерге де қызметін атқаруға бөлінген адамдары келіп айналаға жан бітіп жатқандай күй кешуде.

Сүт пісірім уақыт өткенде жол жорғасы бар торы төбел атпен Мұстафа Шоқай кермеге келіп тоқтады. Ат байлап жатқанда байқадым, қасында мен танымайтын егделеу келген кісісі бар. Ол да салт.

Сол мезетте ауылдың қара-құра тірлігінде бас болып жүрген Тобыл деген азаматымыз бар еді, сол жүгіріп келіп: Мұсаға, кешегі сойылған қойлардың біреуінің еті оңдау екен, жайлауға ат шаптырайын деп жатырмын, тездетіп семіз қой алдыруға – деп ентігін баса алмай тұрған жігітке Мұстафа тоқтау салды.

– Тоқа, мал орнына мал шалып шығындалып қайтесің. Сен, былай қыл -деді. Оңдау қойыңның он бір жілігін он бір үйге тарат та, он бір қараша үйден әр қойдың бір жілігінен ал. Сонда он екі қойың теңесіп кетпей ме, солайынан аса бер – деп жымиып күлді де, бейтаныс адаммен әңгімесін жалғастырып ұзай берді. Ә, солай да болады екен-ау, қалай ойыма келмеген - деп аяндай басқан қапсағай денелі ағамыз өз шаруасын күйттеп кете берді.

Сонда деймін-ау, мал-мүлкі өзі түгілі дүйім жұртқа жететін Мұстафа атамыз сол кездің өзінде өзіне бұйырмайтұғын малын шашау шығармай он екінші қойдың етін қалай үйлестіре білді. Соншалықты мал бітсе осындай қадамға бара аламыз ба біз?

Содан не керек, ас тарқатылып болған саң Мұстафа Шоқай елге ризалығын білдіріп, сол жерде жүресінен отырып өзі де құраннан аят оқыды. Дауысы жанға жағымды екені әлі күнге есімде. Сыпайы, биязы азамат екен.

Сол кездесуден кейін Мұстафадай азаматты қайта көрген емеспін. Кейіннен ұлт қайраткерінің халық жауы екен, совет үкіметін құлатпақшы болыпты, әлеуметтік қауіпті элементтермен бірлесіп немістермен қосылмақ ойы болыпты – деген алып қашпа әңгімелер ел арасында ұзын құлақтан естіліп жүрді. Одан соң отандық басылымдарға да жағымсыз суреттеліп шығып жүрді. Сенер-сенбесімізді білмедік ол кезде. Бірақ көңілімнің бір бұрышында жымия күлген Мұстафаның бейнесі тұратын. Алауыздыққа қимадым сол кездің өзінде.

Жаппай саяси қуғын-сүргіннің көкжиегі алыстап, қой үстіне бозторғай жұмыртқалаған заманда қара халықтың қамын жеген репрессия құрбандарын еске алу өте жақсы үрдіс. Еліміз тыныш, халқымыз аман болсын.

Гүлзат ТІЛЕСОВА,
кітапханашы

БӘРЕКЕЛДІ!

БАТУМИДЕГІ БАС БӘЙГЕ

Үміт ақталды! Қазақтың қаршадай қара баласы Грузия мемлекетінің Батуми қаласында өткен «Золотая волна» халықаралық байқауында бас жүлде иеленді. Бұл – талантты бала Ержігіт Сармырзаев.

Ол Тасбөгет кентіндегі №257 мектептің 6 сынып оқушысы. Осы уақытқа дейін Сабира Майқанова атындағы мәдениет үйінде түрлі үйірмелерге қатысып өнерін шыңдаған. Қазіргі таңда Асқар Тоқмағамбетов атындағы қалалық мәдениет үйінің жанынан ашылған «Көркем өнер» үйірмесіне қатысады.

Фестивалге жеті мемлекеттен көптеген өнерпаздар қатысып, өзара бақтарын сынады. Байқау вокал, көркемсөз оқу, би, ансамбльдер бойынша өткізілді. Өнер бәйгесіне Қазақстаннан он шақты өнерпаз қатысты. Солардың ішінен Ержігіт Сармырзаев топ жарып ел мерейін үстем етті.

Ол осы дарындылар сайысында алғашқы күні Важа Пшавеланың «Неге адам боп жаратылдым?» шығармасын ақын Ұлықбек Тәңірбергеновтің тәржімалауында сахналады. Келесі күні сценарист, ақын Оңталап Нұрмақановтың «Менде жұлдыз боламын!» өлеңін оқып күллі қазақ елінің атын әлем алдында асқақтатып, қазылар алқасының ең жоғары бағасын алды.

Айта кету керек, Ержігіт екі шығармасында Грузин тілінде оқыды. Осылайша Ержігіт тек Сыр өңірі ғана емес, қазақ елінің намысын қорғап келді. Ол – бірнеше мәрте халықаралық және республикалық ән байқауы, мәнерлеп оқу сайысының жүлдегері. Атап өтер болсақ, Түрік елінде өткен 12 мемлекеттен жиналған «Мен де жұлдыз боламын!» атты мегабайқауда I орын иеленіп, Болгария елінде өткен дүбірлі додада да дараланып көрінді.

– Осы байқаудан жиырма күн бұрын маған келді. Сонымен уақыт тапшылығына қарамай баламен бірлесе дайындық жұмыстарын бастадық. Ержігіт өте алғыр, болашағы зор бала. Апаратын шығармамызды Грузин тіліне аудартып, екі күнде жаттап алды. Ол бұған дейін де біршама байқаулардың бас жүлдесін жеңіп алды. Еліміздің жарқын болашағы осындай жеткіншектермен тығыз байланысты. Өнер өміршеңдігі, мәдениет мәйегі жас дарындылармен жалғасын таба бермек, – дейді жетекшісі Эльмира Қожасқызы бізбен әңгімесінде.

Тұрар БЕКМЫРЗАЕВ

Қазақстан Республикасы Президентінің 2022 жылғы 3 наурыздағы №826 Жарлығына сәйкес Қызылорда қаласы әкімінің қалаға қарасты кент және ауылдық округ тұрғындарымен кездесулерінің өткізу КЕСТЕСІ

Р/С	Өтетін орны	Өткізілетін мерзімі
1	Белкөл кенті 1) *«Белкөл» спорт кешені* 2) *Теміржол арқылы өтетін жаяу жүргіншілер көпірінің құрылысымен танысу*	2022 жылғы 15 тамыз сағат 10:00
2	Тасбөгет кенті *1) СК «Қызылорда строй монтаж» темір-бетон өнімдері цехымен танысу* *2) Орталық саябақ* *3) А.Тыныбаев атындағы №11 мектеп-лицейінің ауласы*	2022 жылғы 15 тамыз сағат 11:30
3	Қызылжарма ауылдық округі *1) Қарауылтөбе а/о баратын жолдың құрылысымен танысу* *2) Ж.Ұстабаев көшесіндегі дренажды су ұңғымасының жаны*	2022 жылғы 15 тамыз сағат 16:00
4	Қосшыңырау ауылдық округі *Мәдениет үйінің ауласы*	2022 жылғы 16 тамыз сағат 10:00
5	Қарауылтөбе ауылдық округі *1) А.Құнанбаев көшесі №27 мекенжайында салынып жатқан 150 орындық ауылдық клуб ғимаратының алды*	2022 жылғы 16 тамыз сағат 11:30
6	Ақжарма ауылдық округі *1) Жеке кәсіпкер Жанайдаров Серік шаруа қожалығымен танысу* *2) Талдыарал елді мекеніндегі жатақхана жағдайымен танысу* *3) Баймұрат батыр ауылы, орталық алаң*	2022 жылғы 16 тамыз сағат 16:00
7	Қызылөзек ауылдық округі *1) Айнакөл елді мекеніндегі №175 мектептің автономды қазандығының құрылысымен танысу* *2) Қызылөзек ауылдық округіндегі картоп егістігімен танысу* *3) Ауылдық округ клубының ауласы*	2022 жылғы 17 тамыз сағат 9:00
8	Талсуат ауылдық округі *1) Ә.Байкенжеев көшесінде орналасқан аяқ су ұңғымасымен танысу* *2) Ақмешіт көшесі №62 мекенжайында салынып жатқан 150 орындық ауылдық клуб ғимаратының жаны*	2022 жылғы 17 тамыз сағат 11:30
9	Ақсуат ауылдық округі *1) Ү.Тоқмағанбетова көшесінің бойындағы газ желісі жүргізіліп жатқан жұмыстармен танысу* *2) Мәдениет үйінің ауласы*	2022 жылғы 17 тамыз сағат 16:00

Қазақстан Республикасы Президентінің 2022 жылғы 3 наурыздағы №826 Жарлығына сәйкес Қызылорда қаласы әкімінің қала тұрғындарымен кездесулерінің өткізу КЕСТЕСІ

Р/С	Өтетін орны	Өткізілетін мерзімі
1	Сырдария мөлтек ауданы №5,7,9,11 көпқабатты тұрғын үйлердің ауласы	2022 жылғы 24 тамыз сағат 10:00
2	Универсам тұрғын ауданындағы Ш.Есенов көшесі №17Б, Бектұрғанов көшесі №28, №30 көпқабатты тұрғын үйлердің ауласы	2022 жылғы 24 тамыз сағат 11:30
3	Шұғыла мөлтек ауданындағы №51,52,53 көпқабатты тұрғын үйлердің ауласы	2022 жылғы 24 тамыз сағат 16:00
4	Шанхай тұрғын ауданы, Т.Рысқұлов атындағы №222 орта мектептің ауласы	2022 жылғы 25тамыз сағат 10:00
5	Ақмешіт мөлтек ауданы №30,31,32 көпқабатты тұрғын үйлердің ауласы	2022 жылғы 25 тамыз сағат 11:30
6	Б. Шөкенов атындағы саябақ	2022 жылғы 25 тамыз сағат 16:00

Халықпен кездесулер өткізілгеннен кейінгі жергілікті атқарушы органдардың, әлеуетті құрылымдардың /прокуратура, полиция/ басшылық құрамымен, мәслихат депутаттарымен, қоғамдық кеңес мүшелерімен азаматтарды жеке қабылдауды өткізу кестесі

Р/С	Өтетін орны	Өткізілетін мерзімі
1	«Amanat»қалалық партиясы ғимараты	2022 жылғы 27 тамыз сағат 9:00-13:00-ге дейін

Төлейтін күн кепті

Таң атпастан телефоным шырылдады. Алсам Базаркүл. – Алло, Саудабай бұл сенсің бе? – деді де, – ай, айналайын-ай, ана банкке менің телефонымды неге бергенсің? Кешелі бері тыныштық жоқ. Звондай береді, звондай береді, – деді бастырмалата шағымын айтып.

– Кешіріңіз, мен Саудабай емеспін деппін сасқанымнан. Қара басып, несие төлейтін күнді қалай ұмытқанмын. Қап, ұят болды-ау, дедім іштей.

– Саудабай болмасаң кімсің? – деді Базаркүл.

– Саудабекпін.

– Саудабек...

– Саудабайдың інісімін.

– Ай, онда ана ағаңа айтшы, айналайын, несиесін уақытында төлесін. Ай сайын маған звондайды әлгі банк қызметкері.

– Жақсы, айтамын.

Екеуара әңгіме осымен тәмам. Несие алғаннан кейін нөмірімді ауыстырған едім. Содан соң банктегілер мен берген басқа нөмірлерге қоңырау шалады. Қазір Сатылған сартылдатады. Ай сайын осы ғой. Алдымен Базаркүл, сосын Сатылған... Сосын Берешек безілдейді. Әне, айтып аузымды жиғанша Сатылғанның қоңырауы келіп тұр.

– Алло, Саудабай!

– Алло!

– Амансыңба-ей...

– Шүкір...

– Жағдайың жақсы ма?

– Жақсы.

– Жақсы болса неге несиеңді төлемейсің-ей?.. Кешеден бері банктегілер тыныштық бермей, қылғынып жатыр. Әбден мазаны алды.

Сатылғанның әңгімесі осылай өрбіген соң телефонды тастай салдым. Қап, мынаған неге өзімді Саудабекпін деп айтпадым. Бұл жай сөйлеп, жағдайды сұрап барып бастады ғой әңгімесін...

Ммм, мен ойлағаннан да қу екен бәле.

Телефоным тағы шырылдады. Қарасам Берешек. Өзінің аты қандай жаман еді. Оның да әлгілер сияқты несиеңді төле деп айтатынын білсем де телефонды көтердім. Мақсатым – мән-жайды түсіндіріп, төлейтін уақытты ұмытып кеткенімді айту.

– Алло, Саудабай!

– Тыңдап тұрмын, Беке!

– Сен неге ай сайын несиеңді кешіктіріп төлейсің? Әлде санасызсың ба? Мүмкін скелероз шығарсың?..

– Тыңдаңызшы, Беке!

– Тыңдамаймын. Айтатын уәжің сол баяғы төлейтін күнді ұмытып кеттім шығар...

– Солай боп тұр. Қазір барамын да төлеймін.

– Неңмен төлейсің, жұмыссыз жүргеніңе алты ай болған жоқ па? Ай, осы кейде саған таңғалам, жұмыс істемесең де несиеңді төлеп, күніңді көріп жүрсің... Қысқасы, мені безілдете бермей, банкке берешегіңді уақытында бер, түсіндің бе? – деп телефонын сөндірді.

Банкке нөмірін берген үш танысым да қоңырау шалды. Ұят болды-ау, осыларды шырылдата бермей келесі жолы уақытында төлейінші. Бірақ немен төлеймін, ақшам жоқ қой. Жұмыссыз отырғаныма алты ай болды. Әуелгіде көлігімді саттым. Қолда қаржы тұра ма, анаған-мынаған жаратып жібердік. Мәшиненің қалған ақшасы несиені төрт ай төлеуге жетті. Оған да шүкір дедік. Несиенің бесінші айында қатынның шубасын саттық. Енді алтыншы айы келіп тұр. Не істесем болады? Қой, әйелмен ақылдасып, алтындарын ломбардқа өткізейік...

***

Әйелді әрең көндіріп, алтынды ломбардқа өткізіп, несие төледік. Одан бері де біршама уақыт өтті. Ай, осы несиенің уақыты келген жоқ па екен? Ә, міне, телефоным тағы шырылдады. Сол баяғы Базаркүл. Иә, несие төлейтін уақыт кепті. Бірақ, бұл жолы қалай төлесем екен? «Алмақтың да салмағы бар» деген осы болды ғой, сірә.

Өмірін еңбектен өткізген жанның Тұңғышбайша әндеуі

Біздер, біздер нарықты да көргенбіз,
Біздер, біздер «талайларға» сенгенбіз.
Барды бар деп, жоқты жоқ деп жасырмай,
Айтатұғын заманға да келгенбіз.

Біреулердің наны жоқ боп жатарда,
Қиналып жүр өмір деген сапарда.
Меценаттар қанша демеп жатса да,
Қосыла алмай келеді олар қатарға.

Алдымызда жалт-жұлт етіп от шырақ,
Барлық затың арзандардай боп тұрад.
Билік қанша арзандат деп айтса да,
Кәсіпкерлер арзандатқан жоқ бірақ.

Жанымызға бермей ешбір тыныштық,
Күндіз-түні жұмыс істеп тырыстық.
Жетпесек те мол байлыққа аңсаған,
Осы жолды жүре бердік дұрыс қып.

Қартайғанша еңбек еттік шығып тер,
Бұл сөзімді жалған демес жігіттер.
Бар тілегім ұрпақ аман жүрсінші,
О, Жаратқан, маған тағы үміт бер.

"Қанты бар үйдің қазынасы бар"

Дүкенге бардым таңертең,
Онда тұрған кезек көп.
Келейін десем мен ертең,
Таусылар қант безек боп.

Алдымда тұрған адам көп,
Қант алмаққа бекіген.
Кезегім менің келгенше,
Асып кетті екіден.

Сатушы деді «кіріңіз»,
– Сұраңыз сізге не керек?
Сұрасам қант таусылыпты,
Қап, әттең-ай бөгелек...

Осындай елдің базынасы бар,
Қант болса шай да ас екен.
«Қанты бар үйдің қазынасы бар»,
Деген мақал рас екен.

Заманға лайық, мақалдар

Алдияр,
«Алдияр» десең дандияр.

***

Ұялмаған бұйырмағанды ішер.

***

Есіктен орын тапсаң, төрге озба.

***

Ойнақтаған бота от басады.

***

Өзін-өзі мақтаған –
Өлімнің қара басы.

***

Ұялған сыбағасынан құр қалар.

***

Жарылғанды жау алады,
Бөлінгенді бөрі жейді.

***

Есерден ерке жаман.

***

Тең құрбыңнан кем болсаң,
Көрінгенге жем боласың.

***

Ит тойған жерінде,
Ер туған жерінде.

Бүгінгінің бір сөзі

Таныс бар жерде,
Абырой төгілмейді.
Шанс бар жерде,
Салың суға кетпейді.

***

Оппозиционер дегенің –
Ауыздықсыз атпен тең.
Фейсбуктағы танысың –
Дос болса да жатпен тең.

***

Жұмысқа тұрдым деп мәз болма,
Онда крышаң болмаса...

***

Пара алған оңбайды,
Жемқор бәрібір жарымайды.

***

Жұмсақ ағаш құртқа жем,
Жұмсақ адам жұртқа жем.

***

Өзіңді зор тұтпа,
Өзгені қор тұтпа.

***

Сараңдық соңы – арамдық.

«Қуақыны» әзірлеген
Ә.ЖҰМАДІЛДӘҰЛЫ
Суреттер ғаламтордан алынды

BBC NEWS

УКРАИНАҒА БЕЛАРУСЬ АУМАҒЫНАН ШАБУЫЛ ЖАСАЛДЫ

28 шілдеде Украинаның солтүстік-шығысына Беларусь аумағынан шабуыл жасалды, – деп хабарлады Украина Бас штабы. Украина Қарулы Күштері Бас штабының таңғы есебінде Украинаның солтүстігіндегі түнгі қарулы соққылар туралы айтылды. Әскерилер Ресей әуе және зымырандық соққы беруді жалғастырып жатқанын, оның ішінде Беларусь Республикасы аумағынан да оқ атылып жатқанын атап өтті. Бұл туралы BBC арнасында «Беларусь аумағынан Украинаның солтүстік-шығыс облыстарына оқ атылды» атты мақала жарияланды.

Бас штабтың хабарлауынша, 28 шілде күні таңертең Беларусь жерінен Чернигов және Киев облыстарына 20-дан астам зымыран ұшырылған, олардың бір бөлігін Украинаның әуе қорғанысы күштері атып түсірген. Тоғыз зымыран Гончаров аумағына тиді. Бас штабтың қысқаша мәліметі жарияланған кезде зардап шеккендер туралы ақпарат болған жоқ.

«2022 жылғы 28 шілдеде сағат 5:20-дан 6:30-ға дейін ақпарат көздерінің дерегі бойынша Беларусь аумағынан 20-дан астам зымыран ұшырылғаны туралы ақпарат келді. Әзірге орманға құлаған Чернигов облысының Гончаров аумағына 9 зымыран тигені белгілі. Біздің әуе шабуылына қарсы қорғаныс жүйесі де бірнешесін нысанаға жеткізбеді», – деп хабарлады «Север» жедел қолбасшылығы Facebook-те.

Ресей әскерлерінің Беларусь бойынша қозғалысын бақылап жүрген белсенділер зымырандар Гомель маңындағы Зябровка әскери аэродромынан ұшқанын хабарлаған.

«Таң. Тағы да зымырандық шабуыл. Біз берілмейміз. Біз бас тартпаймыз. Біз қорықпаймыз. Украина – тәуелсіз, еркін, бөлінбейтін мемлекет. Әрқашан солай болады», – деп жазды Украина президенті Владимир Зеленский өзінің әлеуметтік желідегі парақшаларында.

Жергілікті тұрғындар Беларусь шекарасына жақын елді мекендерде кешеден бері атылған оқ дауысынан естігендерін айтуда. Чернигов басшысы Вячеслав Чаус дабыл қаққан таңнан бері аймаққа 10-нан астам зымыран келіп түскенін айтты.

«Таңғы 5-тен соң Беларусь аймағынан ұшып келген зымыран даусы көп естілді. Алдын ала ақпарат бойынша Гончаров аймағында жарылыс болған. Дегенмен біздің әуе қорғаныс күштеріміз өз жұмысын атқаруда. Ал адам шығыны әзірге белгісіз», – деп жазды басшы өз Телеграм каналында.

Бейсенбі күні болған жарылыстан терезе әйнектерінің дірілдегенін жергілікті тұрғындар әлеуметтік желіде жазуда. Адамдар терезелері бар бөлмелерден дәлізге қашқан. Мүмкіндік болса жертөлеге түскен. Қаладағы көпқабатты үйлердегі жертөлелер жиі құлыптаулы болғандықтан оқ пен жарылыстан қорғанатын аймақ тапшы.

«Мен дабылдық ескертуден емес, жарылыстан ояндым. Біздің әуе қорғанысының жұмыс істеп тұрғаны да естілді. Кейін дабыл қағылып, мен көшеге шықтым», – дейді Галина есімді қала тұрғыны.

Чернигов тұрғындары әлеуметтік желіде 28 шілдеде елде аталып өтетін «Украина тәуелсіздігі күнімен Ресей осылай құттықтағанға ұқсайды» деп жарыса жазуда.

Сондай-ақ 28 шілдеде Вышгородский ауданына бес зымыран ұшырылып, тағы екеуі әуе қорғанысы арқылы атып түсірілген. Киев басшысы Алексей Кулеба өз телеграм арнасында жарылыстан 5 адам жарақаттанғанын хабарлады.

Киев облысы полициясының басшысы Андрей Небитов те инфрақұрылым нысанына оқ жауды-рылғаны және бұл әуе шабуылы екенін айтты. Кейін Украина Қарулы Күштерінің Бас штабы Киев облысының әскери бөліміне алты зымыран ұшып келгенін хабарлады.

«Таңғы сағат 5-те жау Киев облысының Лютиж кентіндегі әскери бөлімге алты қанатты «Калибр» зымырандарымен шабуыл жасады. Қазіргі уақытта бір ғимарат қирап, екі ғимаратқа зақым келгені туралы ақпарат бар», – деді. Украина Қарулы Күштері Бас штабы жедел басқармасы басшының орынбасары Алексей Громов.

Түпнұсқадан аударып, шолу жасаған
Аслан НҰРАЗҒАЛИ

Меншік иесі:
СЫР МЕДИА жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

Бас директор
Аманжол ОҢҒАРБАЕВ

Қызылорда қалалық «Ақмешіт апталығы» газетінің редакциясы
Бас редактор
Азиз БАТЫРБЕКОВ

Телефондар:
Бас директор - 40-11-10, 70-11-36 (факс)
Бас редактор - 40-11-10 (ішкі нөмір – 1009)
Қабылдау бөлмесі - 40-11-10 (ішкі нөмір – 1023)
Бас редактордың орынбасары - 40-11-10 (ішкі нөмір – 1022)
Жауапты хатшы, бөлімдер - 40-11-10 (ішкі нөмір –1013, 1018,1021)

Газеттің негізін қалаған Әділхан БӘЙМЕН

Газет Қазақстан Республикасы Ақпарат және коммуникациялар министрлігі Ақпарат комитетінде 2019 жылдың 16 сәуірінде қайта тіркелген. Тіркеу куәлігі №17657-Г.
«Ақмешіт апталығы» қалалық газеті ҚР СТ ISO 9001-2016 (ISO 9001:2015) «Сапа менеджменті жүйелері» талаптарына сәйкес KZ. 4310318.07.03.01178 нөмірімен сертификатталған.
Аптасына 2 рет, сейсенбі, сенбі күндері шығады.
Жарияланған материалдардағы пікірлер редакция көзқарасымен сәйкес келе бермейтіндігі, деректер мен мәліметтердің нақтылығына автордың, хабарландыру иесінің жауапты екендігі ескертіледі.
Жарнама мазмұнына жарнама беруші жауапты.

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттеліп, «ASU» баспа үйі» ЖШС сенімгерлік басқаруындағы «Сыр медиа» ЖШС баспаханасында басылды. Тел: 8(7242) 40-06-68
Газеттің таралымы бойынша 70-14-08 телефонына хабарласуға болады.
Қызылорда қаласы, Бейбарыс Сұлтан көшесі 4 А.
Таралымы 3649 **Тапсырыс №1250**

Мекен-жайымыз: 120008, Қызылорда қаласы, Бейбарыс Сұлтан көшесі, 4. Т.Жүргенов атындағы Шығармашылық үйі.

Нөмірдің кезекші редакторы Айтолқын АЙТЖАНОВА